

623
110

ΣÙV Θεῷ
IN TEXTUS POENITENTIALES
Quatuor Dierum solemnium precum
ANNI 1690.

BREVES DISPOSITIONES HOMILETICÆ

Die I. (a. d. 25. Aprilis.)

CONCIO I.

Pamsc. Psal. 90: v. 1. *Oratio Mosis viri DEi, O Domine tu habitaculum fuijisti nobis. &c.* (Sic titulum quoque comprehendit verius primus.) Nos nunc Deo benedicente ordimur dies Solemnum precum, itaque orationis Mosaicae Exordio nos præparemus: Deus tuorum refugium est. Psal. 61: v. 4, 5. & 71. v. 3, 5. & 91: v. 2, 9. (plura vide in enarrat. Psalm. Svet. in hunc locum.) Illius etiam in Textu celebratur bonitas, quod habitacula procuret errantibus, &c.

TEXTUS Psal. 107: v. 6, 7, 8.

Exord. 2. Sam. 7: v. 10. Post beneficia à Deo Davidi collata. v. 8, 9. jam v. 10. nominantur ea quæ populo Israëlitico in genere sunt concessa (1) Tuta collocatio sicutia est Num: Prius in Ægypto capivi. v. 6. postea in deserto ambulantes. v. 7. demum in Canaan fixam consecuti sunt sedem: Imo in urbe Jerusalem cultum Dei solennem, & imperium augustum habuere, Deut. 12: v. 5. & 17. v. 8, 10. Psal. 122: v. 3. seqq. (2.) Felix plantatio: planterat in terra sua ut arbores frugiferæ, profundas & amplas agebant radices, ramosque late diffundebant. Exod. 13: v. 17. Num. 24: v. 6. Psal. 44: v. 3. & 80: v. 9, 11. Esaj. 5: v. 2. Jer. 2: v. 21. Amos. 9: v. 15. (3.) Potens conservatio: iste mehr trāngia re. Hebr. non amplius affigent: iste mehr qvālja. 1. Chron. 18: v. 9. Passi sunt Israëlite multa, ab inimicis suis in Ægypto ac post sub Judicibus lèpe, vid. Judic. II: v. 6-12. Sub regibus vero primis, major resistendi hostibus vis ac potentia data fuit: quia autem ista sub conditione obedientia pollicitus est Deus Jer. 18: v. 9, 10. Ideo postquam gravissimis peccatis Deum iterum offendebant, duras experti sunt afflictiones, Jer. 30: v. 14, 15. conferatur itaque 2. Sam. 7: v. 10. cum textu, ubi

I. Errantium & famelicorum precatio. II. Plena liberatio.
III. Dei celebratio.

Vot. Psal. 119: v. 178, 176.

Trifolium illud piorum: Invocare, liberari, celebrare. Psal. 50: v.

A

15. ut in

614.
15. ut in hoc Textu, ita per integrum Psalmum 107. monstratur: In sex afflictionum generibus describitur misericordia calamitas & oratio, deinde extollitur potentia & gratia Dei singulos juvantis, denique eorum commendatur pietas & animus gratus in Deo celebrando, hic autem not.

I. Errantium & famelicorum precatio, ubi (*a*) Orantes: Illi quidem in Textu indicantur: Och the. ast describuntur plenius v. 4. & s. Scilicet Oberrantes in deserto, in solitudine viae. Fuere non modo palantes in vasta eremo, sed & in locis inviis & asperis, quod accidit Israëlitis. (quorum itinerarii compendium legere licet Num. 33 cap.) Primi Patriarchis, Psal. 105: v. 12, 13. Hebr. 11: v. 37. aliisque. Exulum deplorans status, porro ex eo describitur, quod Civitatem habitabilem non inveniunt: deniq; denotantur famelici & sitiibundi: Gen. 21: 14-16. Judic. 4: v. 19. De Israëlitis Exod. 17: v. 2, 3. Num. 20: v. 11. &c. Och theras Sida forsäckade. Anima ipsorum sese obrucebat, omnium rerum defectu & egestate adeo premebantur, ut jamjam animam vel vitam exhalaturi videbentur: Exponitur Hierat dicit in Angest Psal. 77: v. 4. (*B*) Invocatio ipsa, the ropare til Héllan: Verum & unicum Deum, qui solus Jehovah, Psal. 83: v. 19. invocabant, Matth. 4: v. 10. Conf. Deut. 4: v. 35. & 6: v. 13. 2. Reg. 17: 35. 36. Esaj. 45: v. 22. Clamarunt ad eum, tum intensa voce, ut angustiae gravitatem significant, Psal. 61: v. 4. & 77: v. 2. & 130: v. 1. tum internis suspiriis, Exod. 14: v. 15. Psal. 38: v. 10. (*y*) Invocationis tempus: Iheras Nödh/ equidem ut omni in loco Deum adorare convenit, 2. Tim. 2: v. 8. Ita etiam omni tempore, Luc. 18: v. 1. Thes. 5: v. 17. verum tempore angustiae & calamitatis ardenter oramus, Psal. 50: v. 15. & 102: v. 1. NB. Esaj. 26: v. 16. Psal. 86: v. 7. & ea est Dei summi bonitas, quod tunc nostra non rejiciat suspiria. 2. Chron. 20: v. 12. Psal. 54: v. 9. & 77: v. 3, 4. NB Psal. 31: v. 8. & 34: v. 18.

II. Plena liberatio: pluribus ea designatur verbis, (*a*) Ereptio ex angustiis: Han freiste them vñthur theras Ängeli. Is liberator extitit qui solus omnipotens, & quem invocarunt miteri, ex angustiis de quibus v. 4, s. Usurpatur vox de validissimis afflictionibus, quæ nos quasi magno agmine adoriantur, Hiob. 15: v. 24. vel ut tenebrae obruunt. Zeph. 1: v. 15. proinde & hic Psal. 107. repetitur v. 13, 19, 28. Deo itaque illa competit gloria, quod sit servator tempore angustiae Jerem. 14: v. 8. Dan. 6: v. 26, 27. (*B*) Deductio exoptata, och förde them en råtan Wägh/ opponitur hoc priori calamitati, v. 4. quo beneficio & Dei ductu in temporalibus tuti & securi, in spiritualibus felices & beati forent, Psal. 5: v. 8. & 25: v. 4, 5, 9. Prov. 4: v. 11. Jerem. 31: v. 9. (*y*) Habitationis idonea concessio: Stadh - hog funde; Quod prius vagabundis defuit, jam abunde concess-

concessum est. Respicendo populum Israëliticum Chaldaeus paraphraster expónit de civitate Hierosolymitana. In genere autem de omnibus sic feliciter liberatis intelligi potest. Conf. v. 9.

III. Dei Celebratio: v. 8 ubi (a) Deus laudandus. Occarrit hic phrasis emphatica: celebra bunt coram Domino, omnis laus Deo soli debetur. 1. Cbron. 30: v. 10, II. Psal. usq; v. 1. &c. Ideo hic v. 1. Tacer H̄EKTANOM / sc. Abs coram Domino: est publice, solenniter & religiose eum celebrare, Psal. 95: v. 1, 2, 6, 7. & 100: v. 1, 3. &c. Proinde hic v. 8. ponit ut indicative quod v. 1. extat Imperative. (3) Laudis causa, sunt illæ multiplices. Psal. 40. v. 6. Duæ autem præcipuæ hic nominantur (1.) Dei bonitas, sive hanc Godheit: Deus bonus essentialiter & effective. Matth. 19: v. 17. Iac. 1: v. 17. adde Psal. 25: v. 8. & 34: v. 9. & 63: v. 4. & 119: v. 68: NB. Psal. 86: v. 5. & 145: v. 8, 9. Est vere Ter Optimus Maximus, ideoque frequentissime excitamus in Dei laudes propter ejus bonitatem. Psal. 106: v. 1. & 113: v. 1, 28. & 135: v. 3. & 136: v. 1. (2) Dei mirabilia opera: Undermedy Mennisteris Barn. Est Deus mirabilis in omnibus suis operibus. Hiob. 9: v. 10. Psal. 66: v. 3. s. Ideo extollendus, quia solus ea facit, Psal. 72: v. 18. & 77: v. 15. & 136: v. 4. Et quia ea in ulrum & auxilium hominum efficit, simul bonitatis & potentie gloriam, per eadem excellenter meretur, Hiob. 5: v. 8, 9. Psal. 71: v. 17. & 75: v. 2. & 78: v. 4. & 89: v. 6. & 96: v. 3. & 145: v. 5. Hominis opus primarium est Dei mirabilia extollere, Psal. 92: v. 2, 5. 6. Ideo idem reperitur hic v. 25, 21, 31.

Ufus; uberrime hinc variis emanant, & in enarrat. Psalt. Svet. Aboe edit. 1679. ad hunc Textum septem demonstrantur, qui inde peti possunt. Dubio prœcul S. R. Matatis Regis nostri Clementissimi, hunc primum Textum ordinantis, pia fuit intentio, tam precum insignem vim ex v. 6. quam nostram felicitatem ex v. 7. Simulque debitum nostrum ex v. 8. ob oculos nobis ponere Scilicet quod à variis malis nos servaverit immunes, & tutas concederit mansiones. Miseria de qua ante Textum v. 4 s. Non unum in mundo populum hisce annis afflixit, pariter Evangelii Confessores non paucos in Hungaria, Bohemia, Silesia aliisque regionibus; & nuper ad utramque splendidam olim Rheni ripam: Quot jam extores & vagi? quot ab aris & focis suis abacti? quot civitates & templa eversa? quot errabundi famelici, sitibundi? vid. Glossam Lutheri ad Textum. nobis a. Deus securas habitationes concessit, limites patriæ ab hostiū vi tutos præstisit, Evangelii confessionem liberam, cultum sacrum ordinatum, justitiam ut gorem illibatum, & immensa bona alia, in urbibus & pagis nostris adhuc possidemus ex immensa Dei gratia, & per indefessam curam Regis

Negat. KB 1952:125

Agfa

Agfa

Agfa

Agfa

Agfa

Agfa

Agfa

*concellum ex.
exponit de civitate Hierosolymitana. In genere autem de omnibus sic
feliciter liberatis intelligi potest. Conf. v. 9.*

615

*confessum est.
Refririendo supra
lum spaciitum
calidum parvum
per seponit.*

III. Dei Celebratio : v. 8. ubi (α) Deus laudandus. Occarrit hic phrasis emphatica: celebribunt coram Domino, omnis laus Deo soli debetur. 1. Chron. 30: v. 10, II. Psal. 115: v. 1. &c. Ideo hic v. 1. Tacer HEN-ranom / re. Ast coram Domino : est publice, solenniter & religiose eum celebrare, Psal. 95: v. 1, 2, 6, 7. & 100: v. 1, 3. &c. Proinde hic v. 8. ponitur indicative quod v. 1. extat Imperative. (β) Laudis cause, sunt illæ multiplices Psal. 40. v. 6. Duæ autem præcipuae hic nominantur (1.) Dei bonitas, sive hanc Godheet: Deus bonus essentialiter & effective. Matth. 19: v. 17. Iac. 1: v. 17. adde Psal. 25: v. 8. & 34: v. 9. & 63: v. 4. & 119: v. 63. NB. Psal. 86: v. 5. & 145: v. 8, 9. Est vere Ter Optimus Maximus, ideoque frequentissime excitamus in Dei laudes propter ejus bonitatem. Psal. 106: v. 1. & 118: v. 1, 28. & 135: v. 3. & 136: v. 1. (2) Dei mirabilia opera: Under-medh Menniskors Barn. Est Deus mirabilis in omnibus suis operibus. Hiob. 9: v. 10. Psal. 66: v. 3. 5. Ideo extollendus, quia solus ea facit, Psal. 72: v. 18. & 77: v. 15. & 136: v. 4. Et quia ea in usum & auxilium hominum efficit, simul bonitatis & potentiae gloriam, per eadem excellenter meretur, Hiob. 5. v. 8. 9. Psal. 71: v. 17. & 75: v. 2. & 78: v. 4. & 89: v. 6. & 96: v. 3. & 145: v. 5. Hominis opus primarium est Dei mirabilia extollere, Psal. 92: v. 2, 5. 6. Ideo idem reperitur hic v. 15, 21, 31.

Iesus; ubertius hinc variis emanant, &c in enarrat. Psalm. Svet. Aboë edit. 1679. ad hunc Textum septem demonstrantur, qui inde peti possunt. Dubio procul S. R. M:atis Regis nostri Clementissimi, hunc primum Textum ordinantis, pia fuit intentio, tam precum insignem vim ex v. 6. quam nostram felicitatem ex v. 7. Simulque debitum nostrum ex v. 8. ob oculos nobis ponere Scilicet quod à variis malis nos servaverit immunes, & tutas concederit mansiones. Miseria de qua ante Textum v. 4. 5. Non unum in mundo populum hisce annis afflixit, pariter Evangelii Confessores non paucos in Hungaria, Bohemia, Silesia aliisque regionibus, & nuper ad utramque splendidam olim Rheni ripam: Quot jam extores & vagi? quot ab aris & focis suis abacti? quot civitates & templa eversa? quot errabundi famelici, sitibundi? vid. Glossam Lutheri ad Textum. nobis a. Deus securas habitationes concessit, limites patriæ ab hostium vi tutos præstitit, Evangelii confessionem liberam, cultum sacrum ordinatum, justitiae vi-gorem illibatum, & immensa bona alia, in urbibus & pagis nostris ad-huc possidemus ex immensa Dei gratia, & per indefessam curam Regis nostri

616.
llices simus in temporalibus. 2. Reg. 18. v. 31. Et adhuc feliores in
spiritualibus. Esaj. 65. v. 21. 22. Mich. 4. v. 4. vere de nobis dica-
tur ex Psal. 147. v. 12-20, (diducatur ex editio S. R. Mitis de diebus
Cademus profet
tus quod posse hinc penitent.) conclusio ex Psal. 139: v. 23, 24. Syr. 50. v. 24. 26.

Dei sub Salomon

Reg. 4. 24. 25. No.

Maccab. 14. v. 8-12.

CONCIO II.

Paraf. Psal. 90. v. 17. Ut ad Conc. I. ex v. 1. Ita ad hanc paramus
nobis pium aditum hocce voto. Mosaico, v. 17. vid. enarrat Psalt. Svet.
part. 2 pag. 327-329. Inchoavimus B. C. D. Cum hoc anno 1690-
ultimam seculi praesentis decade, qvæ, si Deus volet, completa, plene
numeramus 700. supra 1000. post Christum natum. Si fata patriæ no-
stræ. & in illa Ecclesie Christi intra ultimam decade seculi proxime an-
tecedentis, consideramus, deprehendemus ea & felicia & tristia fuisse,
utrinque autem maxime memorabilia. (repetatur historia patriæ ab An-
no 1590 ad 1600, etiam ex Ajan tito) Hujus jam ad finem currentis se-
culi motus, in aliis Europe partibus valde graves sunt ante aliquot an-
nos exorti, post continuati, nunc vehementius agitati. Ideo ex Psalmo
hoc 90 miseriam humanam & gratiam Divinam optime describente
ad singulas Conciones poenitentiales, anni hujus 90 supra 1600 pa-
rascevas sumemus, velit itaque Deus etiam hos actus sacros benedi-
ctione sua favere, Psal. 90. v. 17. Etiam reliqua opera, qvæ hoc anno
in ejus gloriam suscipere, & Ieria poenitentia prospera reddere cupimus.

TEXTUS 2. Reg. 17. v. 13, 14.

Exord. 2. Chron. 36. v. 15, 16. Ubi (1) Dei beneficium, HEKatt theras
Fåders Gldh / vid. 2. Chron. 11. v. 16. adde Exod. 3. v. 6. 2. Reg.
20. v. 5. Ideoque eo gravius eorum fuit peccatum, Deut. 32. v.
17, 18. sende Hodskap. Verbum suum & monita Divina per Pro-
phetas, Hagg. 1. v. 13. bittida. Ut benignus paterfamilias & dominus,
tempestive & diligenter indicavit eorum delicta, pericula, & hæc evi-
tandi media. NB. Jer. 7. v. 25. & 25: v. 3, 4. Skonade sitt Gold. Ideo distulit poenam & eversionem, freqentesque ad eos misit præo-
nes. 2. Reg. 13. v. 23. Boning, templum puta angustum & sacrum
1. Reg. 8. v. 13. (2) Populi maleficium. Begabbade Gldh; Hodskap. Quid
enim detestabilius quam legatos, & quidem Dei, inqve eorum salu-
tem missos, vexare? 2. Chron. 30. v. 10. Conf 2. Sam. 10. v. 3-5. &
12: 29-31. Förachtade hans Ord/ de quo facinore v. 12. 13, 14. & pas-
sim apud Prophetam Jeremiam. Cap. 2. v. 9. 13, 17, 32, 33; & 3. v 20.
&c. W.

inostri exoptatissimi. Eadem nobis prosperitas qvæ populi Dei sub Samone. 1. Reg. 4. v. 24, 25. NB. 1. Maccab. 14. v. 8-12. Ut sic fœces simus in temporalibus. 2. Reg. 18. v. 31. Et adhuc feliciores in spiritualibus. Esaj. 65. v. 21, 22. Mich. 4. v. 4. vere de nobis dicatur ex Psal. 147. v. 12-20, (diducatur ex edito S. R. M:ti de diebus bisce penitent.) conclusio ex Psal. 139: v. 23, 24. Syr. 50. v. 24. 26.

CONCIO II.

Pamf. Psal. 90. v. 17. Ut ad Conc. 1. ex v. 1. Ita ad hanc paramus nobis pium aditum hocce voto. Moaico, v. 17. vid. enarrat. Psalt. Svet, part. 2 pag. 327-329. Inchoavimus B. C. D. Cum hoc anno 1690. ultimam seculi præsentis decade, qvæ, si Deus volet, completa, plene numeramus 700. supra 1000 post Christum natum. Si fata patriæ nostræ. & in illa Ecclesie Christi intra ultimam decadam seculi proxime antecedentis, consideramus, deprehendemus ea & felicia & tristia fuisse, utrinque autem maxime memorabilia. (repetatur historia patriæ ab Anno 1590 ad 1600, etiam ex Ajan dicto) Hujus jam ad finem currentis seculi motus, in aliis Europæ partibus valde graves sunt ante aliquot annos exorti, post continuati, nunc vehementius agitati. Ideo ex Psalmo hoc 90 miseriam humanam & gratiam Divinam optime describente ad singulas Conciones poenitentiales, anni hujus 90 supra 1600 parassevas sumemus, velit itaque Deus etiam hos actus sacros benedictione sua fovere, Psal. 90. v. 17. Etiam reliqua opera, qvæ hoc anno in ejus gloriam sulpicere, & seria poenitentia prospera reddere cupimus.

TEXTUS 2. Reg. 17. v. 13, 14.

Exord. 2. Chron. 36. v. 15, 16. Ubi (1) Dei beneficium, Hæren theræ Sædders Glodh/ vid. 2. Chron. 11. v. 16. adde Exod. 3. v. 6. 2. Reg. 20. v. 5. Ideoque eo gravius eorum fuit peccatum, Deut. 32. 7, 17, 18. sende Wodskap. Verbum suum & monita Divina per Prophetas, Hagg. 1. v. 13. bittida. Ut benignus paterfamilias & dominus, tempestive & diligenter indicavit eorum delicta, pericula, & hac evitandi media. NB. Jer. 7. v. 25. & 25: v. 3, 4. Skonade sive Gold. Ideo distulit poenam & eversionem, frequentesqve ad eos misit praecenes. 2. Reg. 13. v. 23. Boning. templum puta augustum & sacrum 1. Reg. 8. v. 13. (2) Populi maleficium. Begabbade Glodi Wodskap. Quid enim detestabilius quam legatos, & quidem Dei, inque eorum salutem missos, vexare? 2. Chron. 30. v. 10. Conf. 2. Sam. 10. v. 3-5. & 12: 29-31. Gorachade hans Ord/ de quo facinore v. 12, 13, 14. & passim apud Prophetam Jeremiam, Cap. 2. v. 9, 13, 17, 32, 33, & 3. v. 20. &c. &c.

sec. Descriptio hans Propheter, *Ezaj.* 30. v. 10. *Matth.* vi. v. 34.
36. (3) iustum supplicium, *H&Etrans* Grymhei w&xte 3c. 2. *Reg.* 22.
v. 13. ut aquæ diluvii *Gen.* 7. v. 17-22. intet til botande. Sicut mor-
bus insanabilis omnes abigit medicos, 2. *Cron.* 21. v. 18. Ita adeo gra-
via erant peccata, ut non cohiberi amplius potuerit Dei justitia, post-
quam Israëlitæ omnia sanationis media rejecerunt. *Conf. Hebr.* 10. v.
26, 27. describitur poena 2. *Cron.* 36: 17. & per totum Caput. Sic
& prælectus textus nobis proponit.

I. *Contestationem Divinam II. Indurationem Judaicam.*

Vot. *Psal.* 25. v. 4. s.

Tristia fata populi Israëlitici, in primis decem tribuum hic 2. *Reg.*
17. describuntur v. 1-6. & v. 18. seqq. Verum ut eorum posteri &
omnes alii in eo justitiam Dei agnoscerent, inserit Spiritus S. apolege-
ticum quasi sermonem v. 7-17. docens planè justam fuisse illam poenam.
Ex illa quoq; Dei apologia delumtus est Textus, in quo.

I. *Divina contestatio:* Ut in controversia de lenti & usu vocabuli
Justificationis; nos orthodoxè monstramus contra Pontificios acceptio-
nem & vim ejus esse forensem: Ita in accusationis & damnationis ne-
gotio, forensia vocabula Spiritui S. recepta sunt, quale hic betygal con-
testari vel testificari. Obs. h. 1 (1) *Deus contestans.* *H&Eren* bety-
gade i Israël & Iuda/ qvod de aliis usu forensi ulurpatur. *Deut.*
19. v. 16. 1. *Reg.* 2. v. 42. de conscientia *Rom.* 2. v. 15. Sxpis de
Deo, qui ut judiciorum suorum demonstret justitiam, caussam quasi ju-
dicialiter agit: proponens legem quam homipes servare debuissent, enumerans
facta & crimina per quæ eam violarent, & sic *contestando* declarat,
quam justæ promerita supplicia immittet, si non egerint pœnitentiam,
Deut. 8 v. 19. & 32. v. 46. NB. *Jer.* 41. v. 19 20. Norma juxta quam
viverent, exprimitur in hoc eodem versu. *Dei præcepta, statuta, Lex.*
Facinore qvibus illam transgressi sunt Israëlitæ recensentur v. 7. 8. 9.
10. 11. 12. 15. 16. 17. 19. (2) *Populus cui contestatio facta est, Israël &*
Juda. Junctim erant educiti ex Ægypto, v. 7. & post innumera ex-
peri sunt Dei beneficia. *Deut.* 14. v. 7. 8. 32-34. & 9: v. 4. 5. &
32. v. 6. seqq. Ast postquam decem tribus, qvibus nomen Israël pec-
uliariter tributum, defecere, 1. *Reg.* 12: v. 16. seqq. & detestanda &
contaminavere Idolatria, *ibid.* v. 26-33. justissima fuit Deo caussa illas
contestatio rejiciendi, toleravit tamen eas & ad pœnitentiam indefinen-
ter vocavit, per tria fere secula; tandem tamen rejecit 2. *Reg.* 17. v.
18. *Juda*, autem quo nomine insignebantur reliqua tribus, *Juda* & *Ben-*
iamin, cum ijs qui è tribu Simeonis & Levi inhabitabant urbes *Judæ*.

ecc. De portare nunc Propheticis, Lxxij. 30. v. 10. Matth. 21. v. 34.
36. (3) justum supplicium, H^ERans Grymhet w^axte 30. 2. Reg. 22.
v. 13. ut aquæ diluvii Gen. 7. v. 17-22. intet til botande. Sicut mor-
bus insanabilis omnes abigit medicos, 2. Chron. 21. v. 18. Ita adeo gra-
via erant peccata, ut non cohiberi amplius potuerit Dei justitia, post-
quam Israëlitæ omnia sanationis media rejecerunt. Conf. Hebr. 10. v.
26, 27. describitur poena 2. Chron. 36; 17. & per totum Caput. Sic
& prælectus textus nobis proponit.

I. Contestationem Divinam II. Indurationem Judaicam.

Vot. Psal. 25. v. 4. s.

Tristia fata populi Israëlitici, in primis decem tribuum hic 2. Reg.
17. describuntur v. 1-6. & v. 18. seqq. Verum ut eorum posteri &
omnes alii in eo justitiam Dei agnoscerent, inserit Spiritus S. apostolicum
quam quasi sermonem v. 7-17. docens planè justam fuisse illam pœnam.
Ex illa quoq^{ue} Dei apologia desumus est Textus, in quo.

I. *Divina contestatio*: Ut in controversia de sensu & usu vocabuli
Justificationis; nos orthodoxe monstramus contra Pontificios acceptio-
nem & vim ejus esse forensē: Ita in accusationis & damnationis ne-
gotio, forensia vocabula Spiritui S. recepta sunt, quale hic bethzal con-
testari vel testificari. Obs. h. 1 (1) *Deus contestans*. H^ERren beth-
gade i Israel och Juda/ quod de aliis usu forensi usurpatur. Deut.
19. v. 16. 1. Reg. 2. v. 42. de conscientia Rom. 2. v. 15. Sæpius de
Deo, qui ut judiciorum suorum demonstret justitiam, caussam quam ju-
dicialiter agit: proponens legem quam homines servare debuissent, enumerans
facta & crimina per quæ eam violarunt, & sic contestando declarat,
quam juste promerita supplicia immittet, si non egerint pœnitentiam,
Deut. 8. v. 19. & 32. v. 46. NB. Jer. 41. v. 19 20. Norma juxta quam
viverent, exprimitur in hoc eodem versu. *Dei præcepta, statuta, Lex.*
Facinora quibus illam transgressi sunt Israëlite recensentur v. 7. 8. 9.
10. 11. 12. 15. 16. 17. 19. (2) *Populus cui contestatio facta est, Israël &*
Juda. Junctim erant educti ex Ægypto, v. 7. & post innumera ex-
perti sunt Dei benefici. Deut. 4. v. 7. 8. 32-34. & 9. v. 4. 5. &
32. v. 6. seqq. Ast postquam decem tribus, quibus nomen Israël pe-
culiariter tributum, defecere, 1. Reg. 12: v. 16. seqq. & detestanda se
contaminavere Idolatria, ibid. v. 26-33. justissima fuit Deo caussa illas
confestim reisciendi, toleravit tamen eas & ad pœnitentiam indefinen-
ter vocavit, per tria fere secula; tandem tamen rejecit. 2. Reg. 17. v.
18. Juda, autem quo nomine insignebantur reliquæ tribus, Juda & Ben-
jamin, cum ijs qui è tribu Simeonis & Levi inhabitabant urbes Judæ.

678.

I. Reg. 12. v. 20. Illis quoque diligentissime Deus est contestatus, quod patet ex seqq. (3) Ministri contestationis, genom alla Prophetarum et Sacerdotium. quod ex parte repetitur v. 23. Prophetarum notissimum nomen & officium: videntes iudicem Sacerdotem 1. Chron. 10: v. 22. & 27: v. 28. & 30: v. 29. &c. et si quoad officium conveniebant videlicet 1. Sam. 9: v. 9. origo tamen nominis a visionibus, quae iis factae Num. 12: v. 6. & 24: v. 4. Esaj. 30: v. 10. Amos. 7: v. 12. Propheta autem in Hebr. a revelando vel ab annunciendo dicti. Fuit autem ea Dei Bonitas, quod non modo ante divisionem imperii per ordinarios dicitores, Sacerdotes & Levitas, viam salutis populo suo monstraverit, sed & per extraordinariam excitatos Prophetas, quales fuere Samuel, David, Nathan, Gad, Abia: Imo post divisionem apud Idololatras Israelitas constituit Eliam, Eliseum, Hoseam, Amosum aliosque. Inter reliquias autem Judae frequentiores post divisionem fuere Prophetae quam antea, Esajas, Jeremias, Ezechiel & plerique eorum duodecim, qui vocantur minores. Horum ministerium contestandi nomine Dei, describitur emphatice Neb. 9: v. 26. 29. 30. NB Jerem. II: v. 7. (4) Ipsa contestationis formula, Wender omni sc. Confessio sinecusa veram & sinceram conversionem postulat, sed prius aversiouem a viis malis, Ezek. 18: v. 21. per quas omne eorum perversum & impium institutum, cogitatum, dictum, factum, intelligitur, a quibus omnino se averterent, sic idem repetitur praeceptum, Jer. 18: v. 11. & 25. v. 5. & 31. v. 15. Verum hic sequitur ut avertendo se a malo, converterant se ad Deum, per ejus gratiam, Esaj. 45: v. 22. Jer. 31. v. 18. Alt. 26: v. 18. id a fide ejusque fructu, nova obedientia, fieri debet, proinde sequitur hic hæller min Bodhi och Ritter. Quomodo se in conyersionis statu gerent, ex Dei preceptis & statutis plene discent, Deut. 6: v. 1. seqq. & ne novi quid injungi dicarent, sequitur Effter all then lagh/ som iagh edra Fader budit hafwer. ad ejus observationem illi omnes sancto foedere obstringebantur, Deut. 29: v. 10.-15. & ne rem minus notam criminarentur; addit ohi iagh genom mine Tendare Propheterna til eder sändt hafwer/ hi itaque legationis munere ad populum fungebantur, 2. Cor. 5 v. 20. 21.

Usus hic commodissime tradi potest, de vera poenitentia, quomodo excitanda per verbum Dei: Deus enim contestatur, Conf. Hof. 6: v. 5. in quo consistat: Scilicet in aversione a malo & conversione ad Deum, Esaj. 1. v. 16. 17. &c. Id autem imprimis hic pie considerandum, quod ejusmodi testificatio, qualis ad Israelitas facta, jam per tot secula ad nos & maiores nostros directa fuit. Imprimis postquam Christo nomen dare cœperunt maiores nostri, ante novem fere secula: & sic evidentior illa fuit contestatio postquam Evangelii lux seculo superiori ad Deum verum nos revocavit

Cont.

1. Reg. 12: v. 20. illis quoque diligentissime Deus est contestatus, quod patet ex seqq. (3) Ministri contestationis, genom alla Prophetarum & S. Scripturarum. quod ex parte repetitur v. 23. prophetarum notissimum nomen & officium: "videntes iidem in S. Iohann. 1. Chron. 10: v. 22. & 27: v. 28. & 30: v. 29. &c. etsi quoad officium conveniebant vid. 1. Sam. 9: v. 9. origo famen dominis & visionibus, quae iis factae Num. 12: v. 6 & 24: v. 4. Esai. 30: v. 10. Amos. 7: v. 12. Prophetae autem in Hebreo. a revelando vel ab annunciando dicti. Fuit autem ea Dei Bonitas, quod non modo ante divisionem imperii per ordinarios doctores, Sacerdotes & Levitas, viam salutis populo suo monstraverit, sed & per extraordinariè excitatos Prophetas, quales fuere Samuel, David, Nathan, Gad, Abia: Imo post divisionem apud Idololatras Israelitas constituit Eliam, Eliseum, Hoseam, Amosum aliosque. Inter reliquias autem Judæ frequentiores post divisionem fuere Prophetæ quam antea, Esajas, Jeremias, Ezechiel & plerique eorum duodecim, qui vocantur minores. Horum ministerium contestandi nomine Dei, describitur emphaticè Nebem. 9: v. 26. 29. 30. NB Jerem. 11: v. 7. (4) Ilsa contestationis formula, Wendet omni conuersam & sinceram conversionem postulat, sed prius aversionem a viis malis, Ezek. 18: v. 21. per quas omne eorum perversum & impium institutum, cogitatum, dictum, factum, intelligitur, a quibus omnino se averterent, sic idem repetitur præceptum, Jer. 18: v. 11. & 25: v. 5. & 35: v. 15. Verum hic sequitur ut avertendo se a malo, converterent se ad Deum, per ejus gratiam, Esai. 45: v. 22. Jer. 31: v. 18. Alt. 26: v. 18. id a fide ejusque fructu, nova obediens, fieri debet, proinde sequitur hic hæller mun Bodh och Rätter. Quomodo se in conversionis statu gererent, ex Dei præceptis & statutis plene disserent, Deut. 6: v. 1. seqq. & ne novi quid injungi dicerent, sequitur Effier all then ēagh/ som iagh cdra Hæder budit hafwer. ad ejus observationem illi omnes sancto foedere obstringebantur, Deut. 20: v. 10.-15. & ne rem minus notant criminarentur; addit oðhi iagh genom minne Etendre Propheteria til eder sändt hafwer/ hi itaque legatis munere ad populum fungebantur, 2. Cor. 5: v. 20. 21.

Iesus hic commodissime tradi potest, de vera penitentia, quomodo excitanda per verbum Dei: Deus enim contestatur, Conf. Hof. 6: v. 5. in quo confessat. scilicet in aversione a malo & conversione ad Deum, Esai. 1. v. 16. 17. &c. Id autem imprimis hic pie considerandum, quod ejusmodi testificatio, qualis ad Israelitas facta, jam per tot secula ad nos & maiores nostros directa fuit. Imprimis postquam Christo nomen dare cooperunt maiores nostri, ante novem fere secula: & inde evidenter illa fuit contestatio postquam Evangelii lux seculo superiori ad Deum verum nos revo- eavit

anis. Spec. 14: v. 6. &c. Non minor si non gravior esset culpa nostra, si ad
unum testimoniorum divinorum lumen oculos & corda occluderemus.
Neque parum ad hanc contestationem facit ordo & constans dierum ho-
rum penitentiarium celebratio. Tunc enim, preter textus Dominicales
& Festivales, Catecheticos &c. alios varii generis, quibus per totum an-
num contestatur nobis Deus, per peculiariter in id selectum Dei verbum à
villis nostris malis revocamus, & ad servandum Dei praecepta & statuta mone-
mur. Quolibet autem die à S. R. Majestate pie in id indicto Deus pu-
blica testificatione nobiscum agit: ut eum tunc ad nos locutum esse tali-
voce credemus, i dagh satt tigh fore &c. Deut. 30: v. 15 seqq. i dagh om-
j hans Rost hören Psal. 95: v. 8. Weten at iagh i dagh betygar eder &c.
Jer. 42: v. 19. Hic jam pro ratione cuiusvis Ecclesie ex hoc 2. Reg. cap. 17.
aliisque locis seria & pio Zelo temperata inter ipsos doctos instituenda est,
delegendo vias malas quas fugiant, & praecepta statutaque Dei monstrando
que sequantur: ut quilibet minister, Propheta officium & vices gerens,
Vtengandes then Göttingen &c. bona cum conscientia dicere possit cum Paulo,
Act. 20: v. 20, 21, 24, 26, 27.

II. Judaica induratio; ea hic graphicè depingitur. (1.) Inobedien-
tia, Men the sydde intet: Hebr. & non audiverunt 2. Reg. 18: v. 12. tot
contestationibus, obtestationibus & monitis obturabant aures suas,
Ezech. 12: v. 2. Act. 28: v. 27. Prov. 1: v. 24. (2.) Cervicis induratio; vihan
giorde sikh hårdnaelade &c. Hebr. & induraverunt cervicem suam juxta
cervicem patrum suorum: est similitudo delumpta ab animalibus que col-
la obfirmant & cervices indurant, Deut. 31: v. 27. 2. Chron. 36: v. 13. NB
Esaï. 48: v. 4. Jer. 7: v. 26. de patribus eorum. Exod. 32: v. 9. Deut. 9: v.
23, 24. &c. (3.) Infidelitas. Hville icke trodde &c. Quod vitium ut erat
patrum eorum ita & ipsorum: Quando autem nec in Deum credunt ho-
mines, nec promissis aut minis ejus fidem habent, ad omne malum &
horrenda peccata proclives sunt. Deut. 1: v. 32. Psal. 78: v. 22, 32. & 106: v.
24. Esaï 7: v. 9. Marc. 16: v. 16. 2. Cor. 4: v. 4. Hinc mox 2. Reg. 17: v. 15.
16, 17. detestanda enumerantur delicta & abominationes, que ex incredul-
itatibus venenato fonte populum Isææliticum inundabant.

Ihsus connectendus cum priori redargutione pædanticus ad veram
cordis emollitionem Lev. 16: v. 41. qva omnino necessaria Ezech. 18: v. 31,
32. sed qvia id non nisi a Deo sperandum, Ezech. 16: v. 16. ideo suspirandum,
Psal. 51: v. 12, 13, 14. Non dubitandum qvin multi hoc ipso die cum per uni-
versam patriam duram Dei contestationem audiverint, ut vigilantis vills malis
& servandis Dei testimoniosis, penes se dicturi sint ex Psal. 119: v. 2, 4, 5, 10,
11, 12, & 143: v. 10. &c. Ac quicquid ad seriam conversionem facit, sedu-
lo pe-

Civit. Apoc. 14: v. 6. / Ezech. 18: v. 31.

tantum testimoniorum divinorum lumen oculos & corda occluderemus.
Neque parum ad hanc contestationem facit ordo & constans dierum ho-
rum poenitentialium celebratio. Tunc enim, praeter textus Dominicales
& Festiales, Catecheticos & alios varii generis, qvibus per totum an-
num contestatur nobis Deus, per peculiariter in id selectum Dei verbum à
viis nostris malis revocamur, & ad servandum Dei praecepta & statuta mone-
mur. Quolibet autem die à S. R. Majestate pie in id indicito Deus pu-
blica testificatione nobiscum agit: ut eum tunc ad nos locutum esset tali
voce credamus. i dagh satt iagh fore ic. Deut. 30: v. 15 seqq i dagh om
i hans Röss hören Psal. 95: v. 8. weten at iagh i dagh betygar eder ic.
Jer. 42: v. 19. Hic jam pro ratione cuiusvis Ecclesie ex hoc 2. Reg. cap. 17.
aliisque locis seria & pio Zelo temperata ~~et~~ ^{et} ~~et~~ ^{et} instituenda est, de-
tegendo vias malas quas fugiant, & praecepta statutaque Dei monstrando
que sequantur: ut quilibet minister, Prophete officium & vices gerens,
Betygandes then Wäring ic. bona cum conscientia dicere possit cum Paulo,
Act. 20: v. 20, 21, 24, 26, 27.

II. Judaica induratio; ea hic graphicè depingitur. (1.) Inobedien-
tia, Men the lydde intet: Hebr. & non audiverunt 2. Reg. 18: v. 12. tot
contestationibus, obtestationibus & monitis obturabant aures suas,
Ezech. 12: v. 2. Act. 28: v. 27. Prov. 1: v. 24. (2) Cervicis induratio; vthan
giorde sigh härdnackade / ic. Hebr. & induraverunt cervicem suam juxta
cervicem patrum suorum: est similitudo defumpta ab animalibus quæ col-
la obfirmant & cervices indurant, Deut. 31: v. 27. 2. Chron. 36 v. 13. NB
Esaj. 48: v. 4. Jer. 7: v. 26. de patibus eorum. Exod. 32 v. 9. Deut. 9: v.
23, 24. &c. (3.) Infidelitas. Hwilde icke troddest. Quod vitium ut erat
patrum eorum ita & ipsorum. Quando autem nec in Deum credunt ho-
mines, nec promissis aut minis ejus fidem habent, ad omne malum &
horrenda peccata proclives sunt. Deut. 1: v. 32. Psal. 78: v. 22, 32. & 106: v.
24. Esaj. 7: v. 9. Marc. 16: v. 16. 2. Cor. 4: v. 4. Hinc mox 2 Reg. 17: v. 15.
16, 17. detestanda enumerantur delicta & abominationes, quæ ex incredu-
litatis venenato fonte populum Iraeliticum inundabant,

Ulsus connectendus cum priori redargutione p̄deuticus ad veram
cordis emollitionem Lev. 26. v. 41. qvæ omnino necessaria Ezech. 18: v. 31,
32. sed qvia id non nisi a Deo sperandum, Ezech. 36: v. 16. ideo iuspirandum,
Psal. 51: v. 12, 13, 14. Non dubitandum qvin multi hoc ipso die cum per uni-
versam patriam duram Dei contestationem audiverint. de vitandis viis malis
& servandis Dei testimoniosis, penes se dicturi sint ex Psal. 119: v. 2, 4, 5, 10,
11, 12. & 143: v. 10. &c. Ac quicquid ad seriam conversionem facit, sedu-
lo pe-

619
caritatis p̄ 14. 6
Non numeros & non
graviori culprano
stra, si ad levator

113

10 per Dei gratiam obseruantur nisi, ne incurvant cum impiis tremendum in durationis judicium Psal. 95: v. 8, 11. Prov. 1: v. 29-32. Lcv. 19: v. 44. Rom. 1: v. 24, 26, 28. 2. Thess. 2: v. 10, 11, 12. à quo exitiali malo Deus clementer nos servet! Verum & simul verendum quod reperiantur non pauci qui eti verbum Dei, mandatum Regium, pius ministrorum zelus, aliaque eos ad veram pénitentiam invitent & ducant, tamen in corde suo sunt manentque hypocritæ, existimantes satis esse si cum aliis quoad externum cultum sese conforment, adeoque viꝫ putant ad se spectare vel divinam contestationem, vel indurationis accusationem, Deut. 29: v. 11, 12. ast ut his gravissimum Dei judicium imminet, Esaj. 29: v. 13, 14 ita illis ob oculos ponenda sententia Spir. S. de populo Israelitico hic 2. Reg. 17: v. 9 ubi quod legitur scilicet signe tilbörliga sc. juxta Hebr. & Luth. Et filii Israël exornabant operi sua quem non recta fuere coram Domino Deo ipsorum: Scilicet pictatis fuco & sanctitatis specie tegere volebant malitiam suam vel excogitatis quibusdam excusationibus defendere peccata etiam gravissima, vid. Gloss. Luth. in Bibl. nostris majoribus, & adde 1. Reg. 18: v. 21, Psa. 18: v. 36, 37. Esaj. 1: v. 11-15. & 32: v. 6. & 59: v. 3. seqq. NB. Jer. 2: v. 33, 2. Tim. 3: v. 5. Neque est quod quis ex incolumi in quo vivimus statu, vel ex eo quod quidam pii inter nos vivant, perpetuam sibi polliceantur in illa hypocrisi prosperitatem, & omnino odam mali aversionem, Jer. 44: v. 16. seqq. Est enim notatu dignissimum quod de Hosea ultimo Israelitarum Rege commemorat Spirit. S. in hoc 2. Reg. 17: v. 2. cum non adeo male fecisse ut priores Reges in Israel, Nam alij præter Idololatriam plura introduxere peccata 1. Reg. 16: v. 31. 2. Reg. 17: v. 16, 17 & arcebant populum à templo Dei 1. Reg. 12: v. 27, 28. & 15: v. 17 Mich. 6: v. 16. & tamen sub hoc Deus ultimum tribuum istarum exitium immisit, quanquam hic permisit sibi subditis adire templum Hierosolymitanum 2. Chron. 30: v. 11. scilicet Deus. tunc in perpetuum exilium misit Israelem, cum nec hic Rex fuit innocens 2. Reg. 15: v. 30. & 17: v. 2, 4. maxime vero ut offendiceret omniscius cordium scrutator quam sit illi abominabilis hypocrisis 2. Reg. 10: v. 30, 31. & 17. v. 9. itaque jam Israelitæ quasi ex Dei ore evomebantur Apoc. 3: v. 16. peccata etiam quæ nobis videntur minora, mensuram implent Jer. 15: v. 13. Matth. 23: v. 32. Syr. 5: v. 4-9. Et justitia Dei patrum transgressiones punit in filiis impiis & hypocritis, Exod. 20: v. 5. 1. Reg. 21: v. 19. Consolatorius autem usus ex divina gratia monstrandus, quod si tempestive Deum audimus, Esaj. 1: v. 8. 19. ad legem & testimonia ejus nos convertimus, Esaj. 8: v. 20. à viis malis nos avertimus, erit nobis salus per Jesum Ezech. 33: v. 11, 24, 25, 26. Act. 10: v. 43. &c. Votum & conclusio ex 1. Reg. 8: v. 17, 56.

CONC. III.

10

10

10

10

10

10

10

10

io per Dei gratiam observaturi sunt, ne incurvant cum impotis tremendum ini-
durationis judicium *Psal. 95: v. 8-11. Prov. 1: v. 29-32. Leu 19: v. 44. Rom.*
2: v. 24, 26, 28. 2. Theff. 2: v. 10, 11, 12. à quo exitiali malo Deus clementer nos
seruet! Verum & simul verendum quod reperiantur non pauci qui etiā ver-
bum Dei, mandatum Regium, pius ministrorum zelus, aliaque eos ad ve-
ram penitentiam invitent & ducant, tamen in corde suo sunt mamentaque
hypocritæ, existimantes satis esse si cum aliis quoad externum cultum sese
conforment, adeoque vix putant ad se spectare vel divinam contestationem,
vel indurationis accusationem, *Deut. 29: v. 18, 19.* ast ut his gravissimum Dei
judicium imminet, *Ezaj. 29: v. 13, 14.* ita illi ob oculos ponenda sententia Spir.
S. de populo Israelitico hic 2. *Reg. 17: v. 9* Ubi quod legitur scilicet figh
icte tilbōrliga &c. iuxta Hebr. & Luth. Et filii Israhel exornabant operis sua qua
tamen non recta fuere coram Domino Deo ipsorum: Scilicet pietatis fuso &
sanctitatis specie tegere volebant malitiam suam vel excogitatis quibusdam
excusationibus defendere peccata etiam gravissima, vid. *Gloss. Luth. in Bibl.*
nostris majoribus, & adde 1. *Reg. 18: v. 21. Psal. 13: v. 36, 37. Ezaj. 1: v. 11-15.* &c
32: v. 6. & 59: v. 3. seqq. NB. *Jer. 2: v. 33. 2. Tim 3: v. 5* Neque est quod quis ex
incolumi in quo vivimus statu, vel ex eo quod quidam prius inter nos vivant,
perpetuam sibi pollicentur in illa hypocrisi prosperitatem, & omnimodam
mali aversionem, *Jer. 44: v. 16* seqq. Est enim notatu dignissimum quod
de Hosea ultimo Israelitarum Rege commemorat Spiritus, S. in hoc 2. *Reg.*
17: v. 2. eum non adeo male fecisse ut priores Reges in Israhel, Nam alij præter
Idolatriam plura introduxere peccata 1. *Reg. 16: v. 31.* 2. *Reg. 17: v. 16, 17.* &c
arcebant populum à templo Dei 1. *Reg. 12: v. 27, 28.* & 15: *v. 17. Mich. 6: v. 16.*
& tamen sub hoc Deus ultimum tribuum istarum exitium immisit, quanquam
hic permisit sibi subditis adire templum Hierosolymitanum 2. *Chron. 30: v. 11.*
scilicet Deus, tunc in perpetuum exilium misit Israhel, cum nec hic Rex fuit
innocens 2. *Reg. 15: v. 30.* & 17: *v. 2.* 4. maxime vero ut ostenderet omniscius
cordium scrutator quam sit illi abominabilis hypocrisia 2. *Reg. 10: v. 30, 31.* &c
17. v. 9. itaque jam Israelitas quasi ex Dei ore evomebantur *Apoc. 3: v. 16.* pec-
cata etiam quæ nobis videntur minor, menuram implent *Jer. 15: v. 13. Matth.*
23: v. 32. Syr. 5: v. 4-9. Et justitia Dei patrum transgressiones punit in filiis im-
piis & hypocritis, *Exod. 20: v. 5. 1. Reg. 21: v. 19. Consolatorius autem usus ex*
divina gratia monstrandus, quod si tempestive Deum audimus, *Ezaj. 1: v. 18,*
19. ad legem & testimonia ejus nos convertimus, *Ezaj. 8: v. 20.* à viis malitias
nos avertimus, erit nobis salus per Iesum *Ezech. 33: v. 11, 24, 25, 26. Alt. 10:*
v. 43. &c. Votum & conclusio ex 1. *Reg. 8: v. 57, 58.*

CONCIO III.

Paraf. Psal. 90. v. 7. explicetur & applicetur.

TEXTUS Dan. 2. v. 3. 4. 5. 6.

Xord. Ezech. 14. v. 14. Conf. Jer. 15. v. 1. Ex quo colligitur quantum
tus inter veri Dei adoratores censendus Daniel, hic,

Elegantissime deprecationis initium.

I. Devota Preparatio. II. Sincera Confessio.

Vot. Thren. 5. v. 21.

I. Devota Preparatio ad deprecationem: v. 3. (1) Conversio ad
Deum: Till HERREN min GUDH. (2) Omnia ac bidia och åkalla. (3)
jejunium. (4) saccus & cinis.

II. Sincera Confessio. v. 4. Bekende! ubi (a) veneratio divine
Majestatis, veritatis & clementiae v. 4. (β) agnitionis culpe nostræ v. 5. 6.
Singula convenienter diduci & applicari debent.

Die II. (a. d. 20. Junij:)

CONCIO I.

Paraf. Psal. 90. v. 11. Vide enarrat: Svet. in b. l. p. 324.
Hisce admonitionis & interrogationis verbis, hodie renovamus actus
penitentiales; cumque in textu primo extet magnum bonitatis divine
exemplum, reducturæ populum in viam salutis, & horrenda inobedi-
entis populi vox: non ambulabimus. Merito queramus: Hoo troor. Hoo
fruchtar sigh? Ut autem Dei timor corda nostra percellat, Vovend.
Psal. 119. v. 4. 5.

TEXTUS Jerem. 6. v. 16.

Xord. Matth. 7. v. 13. 14. Serum hocce est salvatoris monitum: (α)
Ubi ipsum præceptum. Går igenom. ic. Intrate per portam angustum.
Omni studio, conatu & nisu id agite: Luc. 13. v. 24. Winniger
eder, ic. 2. Pet. 1. v. 10. Lågger eder Winnig om. ic. v. 11. In-
gången: Actiones hominis comparantur via, & finis portæ. Psal.
118. v. 19. 20. (β) rationes validissime additæ, (γ) a damnationis portæ,
quæ ampla, & via, quæ lata, & à coetu infelici, qui magnus est: ideo
studiosè id cavendum, in quod tam facili cursu rapimur. Matth. 22.

599

v. 13. 14. *Luc.* 14. v. 18, 19, 20. *Phil.* 3. v. 18, 19. 1. *Job.* 2. v. 16. & s. v. 19. (2) *A* vita porta, qvæ angusta, & via qvæ arcta, & eostu beato, qvi exiguus, proinde anxiè anhelandum ad id, qvod pauci consequuntur. Non autem putandum, qvod Deus viam vite alicui præcludat. 2. *Pet.* 3. v. 9. Sed ideo via arcta & porta angusta dicitur, qvia pii qvi Christo adhærent, is enim via est ad vitam. *Job.* 14. v. 6. artibus Diaboli, perfecitionibus improborum, mundi & carnis tentationibns, multisqve afflictionibus undiquaqve circumdati constringuntur & coarctantur *Matth.* 19. v. 23, 24. *Act.* 14. 22. 2. *Cor.* 4. v. 8. 9. *Tim.* 3. v. 12, &c. Verum hocce Christi monitum à multis spernitur, ut patet ex *Matth.* 7. v. 22, 23. *Luc.* 13. v. 25. seqq. Pariter in textu monitum Dei de sectanda via antiqua, & inobedientia populi describuntur: scilicet.

I. *Dei* seria adhortatio.

II. *Eiusdem* benigna promissio.

III. *Populi* impia responso. Vot. *Psal.* 86. v. II.

Est caput hocce sextum Jeremiæ, si ultum, certe p̄emtoris minis repletum. Populo Judaico jamjam mensuram peccatorum impletum, exprobrat malitiam detestabilem. v. 6. 7, 10, 13, 14, 19, 28. & passim. Sed & excidium illorum imminens graphicē depingit. v. 1-6, 9. II, 12, 15, 20-30. Inseruntur autem passim Dei clementissima monita, ut tempore gratiæ ritè utantur. v. 8. Imprimis autem in textu nostro ubi.

I. *Dei* seria exhortatio: quam ne levem reputarent, sic inchoat: Thetta sāger H̄Eren: scilicet scirent D̄rum summum. *Deut.* 28. v. 58. *Esai.* 42. v. 8. Deum illorum *Exod.* 6. v. 6. 7. & 20. v. 2. hisce jam eos alloqui. Et cum jam prius dixisset, v. 8. bātra tīgh. *Hebr.* erudi te ipsam: Cape disciplinam, eos jam quasi arrepta manu ducit ad resipiscientiæ media. Jubens (a) stare super vias: Går uppå Wågarne! si nonnihil abrumperent cursum vitiorum, quem coecum & impetuosum fuisse, Deus conqueritur *Jer.* 2. v. 25. & 8. v. 5. 6. Et si more peregrinantium in biviis deliberantium, nonnihil subsisterent, (*Conf.* *Ezech.* 21. v. 19-21.) Spes foret resipiscientiæ: Hinc est qvod Deus sāpe condescendendo ad libertatem hominis, proponit illis viam salutis & condemnationis, vitam & mortem, benedictionem & maledictionem, *Deut.* 11. v. 27, seqq. *Syr.* 15, v. 16, seqq. ut homo eligat vitam

vitam & benedictionem Deut. 30. v. 15. 19. 20. Jer. 21. v. 8. (8) Contemplari.
Och seer til. Non solum se sisterent in biviis, sed & studiosa circumspetione ad salutarem electionem se præpararent: De ejusmodi attenta contemplatione, unde homines cautiores evadant, vide Jer. 2. v. 10. & s. v. 1. & 7. v. 13 & Prov. 24. v. 33. Esaï. 21: v. 6. & si. v. 6. Amos. 6. v. 2. Marc. 8. v. 15. Rom. 11. v. 22. (y) Inquirere semitas antiquas & viam bonam. Och fråger efter the förra Wågar / hwilken then goda Wågen är: si forte ipsi non satis longe prospicere possent, vel mentis caligine occæcati, id quod esset tutissimum, perspicere neqvirent, sollicita interrogatione perqvirerent à sapientioribus. De tali inqvisitione, Deut. 4. v. 32. Hiob. 8. v. 8. Hagg. 2. v. 12. Mal. 2. v. 7. Hic autem interrogarent de semitis antiquis. **נְחִזּוֹת עַלְמָן** semitas secula Non tam stulto amore adhærerent vita & dogmatum formæ nuper inter se introductæ. Jer. 2. v. 10. 13. Sed antiquam fidei & morum normam, à Dæo præscriptam traditamque Patriarchis, & per Mosen plenius ex Dei voluntate expressam investigarent, & illi unicè adhærerent. NB. Deut. 32. v. 7. Jer. 50. v. 4. s. Conf. Deut. 5. v. 2. 3. seq. item v. 29. & 6. v. 27. & 26. v. 16. 19. Hinc conqueritur Deus, Jer. 18. v. 15. Ut est in Hebr. *Quia mei obliti sunt populus meus, vanitati adolescent, & impingere eos faciunt in viis eorum à semitis antiquis, ad ambulandum semitas via non calcata.* På otrampadom Wågom: Elegans collatio cum. Psal. 139. v. 24. **בְּרוּךְ עַלְמָן** På then ewige Wågen: Scilicet via illa recta, à Dæo gratiolè antiquitus monstrata, etiam ad felicem aeternitatem dicit Conf. Esaï. 25. v. 1. Qværendo autem vias antiquas deprehenderent viam bonam. Hwilken then goda Wågen är: Sic vocatur Dæum recte colendi, & piè vivendi, norma. I. Sam. 12. v. 23. I. Reg. 8. v. 36. adde Psal. 25. v. 8. 10. Prov. 8. v. 20. & 12. v. 28. &c. (d) **Ambulare in illa.** Och wandrer ther på. Non enim sufficit novisse viam bonam, sed assidue illa sectanda est. Esa. 30. v. 21. NB. Hof. 14. v. 10. nam ut Luc. 12. v. 47. Ita etiam gravis Dæi querela Jer. 2. v. 17. Proinde frequentissimum est hoc Dæi verbum de ambulantibus in viis & statutis ejus Lev. 26. v. 3. Deut. 5. v. 33. & 8. v. 6. & 10. v. 12. & 11. v. 22. &c. Maxime necessarium votum. I. Reg. 8. v. 57. 58. NB. Wåzar-wåra Fäder budit hafver. Vere semita antique.

II. DEI benigna promissio: Så skolen i finna Koo för edra

624
Sialat. Quamdiu idolatriæ & vano cultui operabantur, nihil nisi dolores & poenas experti sunt. *Jerem.* 3: v. 23. deserentes antiquas semitas & servantes Faderes stichningar af Lingdomi v. 24. Confusio manebat. v. 24, 25. hinc Idolatria, quia labores & molestias secum habet & nihil utilitatis, vocatur Arbeet och wedermôdo. *Esaï.* 29: v. 20, 21 & 41: v. 29. NB *Esaï.* 57: v. 10, 11. Sed cultus veri Dei ab eo præscriptus, & à piis præstitus, adfert requiem animabus. In hac vita consolando in omnibus æru nnis, *Esaï.* 29: v. 19. & tranquillando per Christum conscientias eorum, de pace Dei certos illos reddens, *Rom.* 5: v. 1, 2. *Phil.* 4: v. 7. *Col.* 3: v. 15. quod omnino jucundum est & omnis consolationis plenissimum, Noo til Sidlen. Etiam si quo ad corpus varias pati debeant fideles afflictiones, *Rom.* 8: v. 10. 2. *Cor.* 4: v. 8, 11. 16. & 5: v. 4, 6. 2. *Pet.* 1: v. 5, 9. *Jac.* 1. v. 21. In futura autem vita plena fruentur requie, *Esaï.* 32: v. 17, 18. NB *Mattb.* 11: v. 29.

III. Populi impia responsio. Men the sade: Wij gôra shet intet: adeo contumax erat Populus iste, ut cum Deus ea quæ ad pacem eorum faciebant. *Luc.* 19: v. 42. suavissimo more illis proposuerit, illi tamen præfracte contradicerent. Non ambulabimus. Sic viam bonam & cum ea requiem rejiciebant. Addit Propheta: si forte illam viarum electionem molestam reputarent, aliud oblata gratiæ indicium quod promtius arriperent: attenderent voci tubæ, dum speculatores, scil. Prophetæ *Esaï.* 21: v. 11. & 52: v. 8. *Ezech.* 3: v. 17. & 33: v. 7. periculi propinquitatem indicabant *Jer.* 6: v. 17. sed eadem malitiosa responsio: non attendemus. Hinc Deus se convertit ad gentes v. 18. & ad terram, v. 19. ut illæ justissimam faterentur poenam contemtorum horum. Olycka-theras foriente Eöhn. ic. Et quia negligebant Speculatores sentirent deinde Conflatorem, *Jerem.* 6: v. 27, 30.

Iesus: Certe quod hic agit Deus per Prophetas, idem nobis evenit quoties dies ejusmodi penitentiales instituuntur, sâ offiâl. *Jer.* 2: v. 17. sunt plurima alia media quibus quotidie ad veram penitentiam excitamus, ast illis temporibus ex gratia Dei & Zelo Regis clementissimi, ipsissimis edicti verbis monemur ut consideremus vias nostras, quam sint illæ peccaminosæ: *Ezek.* 16: v. 61. ut nos ad testimonia Dei convertamus, *Psal.* 119: v. 59. Convincimur tunc scipiis deseruisse viam rectam. 2. *Pet.* 2: v. 15. viam Dei *Psal.* 77: v. 14. & secutos fuisse vias proprias *Act.* 14: v. 16, non bonas *Esaï.* 63: v. 2. (sicut hic diductio & applicatio pro ratione cuiusvis)

jusvis Ecclesie) Itaque ne Deus per S. R. Majestatem &c pios Evangelii ministros inobedientiam nostram accuset, quod forte verbis, vel corde & opere dicamus: non ambulabimus: hodie in nomine Iesu, qui est ipse via, in vera conversione ad Deum Act. 26: v. 18. queramus feste ligare wägen - *I. Cor.* 12: v. 31 båsta - *Psal.* 25: v. 12. leswande - *Heb.* 10: v. 20. Fridjens - *Luc.* 1: v. 79. Prov. 3: v. 17. Wijssheetenes - *Prov.* 4: v. 11. Förständ sens Wågh! *Prov.* 9: v. 6. vthan Wrist - *I. Sam.* 22: v. 31. ut sit nobis quoque Moo! & felicitas *Psal.* 81: v. 14, 17. *Esa.* 58: v. 13, 14. Orandum sc̄epissime *Psal.* 25: v. 4, 5. & 139: v. 23, 24. Conclusio *Psal.* 67: v. 1, 2, 3.

CONCIO II.

Parac. *Psal.* 90: v. 14. Ubi (1.) Desiderium pium. Upphyl. 2c. ex satia nos gratia tua. *Psal.* 103: v. 5. *Esa.* 58: v. 11. *Prov.* 13: v. 25. bittida h. e. tempestive, *Psal.* 46: v. 6. & 143, v. 8. (2) Gaudium sacrum, frögdas. 2c. & cantabimus, &c. *Psal.* 33: v. 1. & 63: v. 8. plura vid. in enarrat. *Psalt.* vernac. pag. 326, applicentur ad Textum & institutum.

TEXTUS Deut. 28: v. 1. ad 9.

Exord. *Esa.* 48: v. 17, 18, 19. hic (a) celebratur Dei bontas in benefaciendo: quinque enim gratiae ejus opera recensentur. v. 17. vid Conc. I. die 4. 1687. (b) determinatur obedientiae studium v. 18. Achca på min Wudh! vid ibid membr. 2. (2) enumeratur uberrima piorum prosperitas (1.) pax copiosa - Watusström! *Esa.* 66: v. 12. &c. (2.) Justitia abundans - Hassens Wågh. Vid. ibid. membr. 3. (3.) posteritas numerosa, såsom handen *Gen.* 22: v. 17. (4.) nominis celebritas - icke vthrotat eller vthstruket *Esa.* 48: v. 9. *Prov.* 10: v. 7. deprædicatur in Textu eadem Dei benignitas, & piorum felicitas, sed & idem a parte hominum requiritur. Lydigh - behålla - göra all HENRANS Wodh - Hörligh. 2c. Verbis itaque syavissimis proponitur.

I. Benedicendorum Obligatio.

II. Benedictionis multiplicatio, Vot. *Psal.* 67: v. 6, 7, 8.

Prolixè hocce capite 28. Deuteronom, per benedictionis promissiones & maledictionis minas, populum Dei ad obedientiam excitat Moses, plane ut *Levit.* 26. quia v. Deus magis pronus est ad beneficiendum, *Jer.* 32: v. 41. ita a benedictionis promisso facit initium. Verum quia populum novit esse durum, ideo in enumerandis maledictionibus est prolixior. In pericopa nobis nunc præscripta traditur,

I. *Benedicendorum obligatio.* Ita expresse legitur v. 1. *H*ENRANS
tins Gudz Röß lydig- behåller och gör all hans Bodh. v. 2. Gudz Röß
hörligh: quod iterum inculcatur. v. 13, 14. Hæc & similia non sunt ca-
pienda sensu inter modernos Judeos recepto, de externa & hypocritica
quadam legis obedientia beneficia promerente, quam superstitionis qua-
dam traditionum humanarum observatione adhuc magis contaminant,
vid. Matth. 5. & 6. & 15. & 23. Capp. Neque sensu Pelagiano, Sociniano
& Arminianano, aliorumque similium, de conditione adquirendæ salutis
temporalis & æternæ post lapsum, per obedientiæ studium & actus.
Nec sensu Pontificio, de aliquo nostro merito; quod ut in negotio ju-
stificationis & salutis æternæ, locum non habet, ita nec gratia & mis-
ericordia divina, in temporalibus bonis præjudicium facere debet. Sed
sensu orthodoxo & vere Christiano, a Prophetis & Apostolis monstrato:
Fideles enim per Evangelium ad Dei & Salvatoris nostri cognitionem
Job. 17: v. 3. gratijs perdusti, per Voces Gudz Bodh/ Gudz Befatning
non stricte intelligunt Dei aliquod præceptum concernens unam alte-
ramve actionem vel opera nostra; sed totum verbum Dei vera fide am-
plectendum. Sic explicatur i. Job. 2: v. 4, 5. & ita accipitur Job. 12. v. 49, 50. &
14: v. 25. & 15: v. 10. 2. Petr. 2: v. 21. I. Job. 3: 22, 23. 24. & 5. v. 2, 3.
2. Joh. v. 4, 6. Apoc. 12: v. 17. & 14: v. 12. Itaque in hoc sensu behålla
och göra Gudz Bodh/ & inde dici Gudz Röß hörligh & lydig/ est adju-
vante Spiritu Dei. 1. Cor. 12: v. 3. II sincero, infucato & firmo proposito,
omnem diligentiam adhibere, ut doctrinam salutis, unice in Christo adi-
piscendæ, in verbo revelatam percipiamus. & iis quæ ea tradit, corde,
ore & opere adhæreamus: Eccles. 12: v. 13. Matth. 7: v. 21. Luc. 1: v. 6. Job.
8: v. 51. & 14: v. 23. & quamquam non juxta gradus perfectionis legalis ea
quæ præcipiuntur, perficere possumus Levit. 18: v. 6. Deut. 27: v. 26.
Conf. Psal. 143: v. 2. Rom. 3: v. 20, & 8: v. 3. Gal. 3: v. 10. II. tamen
toto animo & non diviso corde, homo pius voluntati Dei addictus est,
Deut. 6: v. 1, 2. I. Reg. 8: v. 61. &c. Ad talesm obedientiam promissionibus
suis nos excitat Deus, & ostendit ad illam teneri cum, qui ut genui-
nus Israëlite, benedicendus est, Deut. 4: v. 39, 40. & 5: v. 29. & 6: v.
24, 25. I. Sam. 12: v. 14. Psal. 81: v. 14. seqq. & 128: 4, 6. Prov. 3: v. 1. seqq.
Esay. I: v. 19. & 33: v. 15, 16, 17. Jer. 32: v. 38, 39. Zach. 8: v. 14. seqq. Rom.
2: v. 7, 10. Gal. 6: v. 16. Non obstat quod piis aliquando amara sit vita:
si quidem ejusmodi promissiones sunt datae cum exceptione crucis. Act. 14:
v. 22. Rom. 8: v. 17. I. Tim. 3: v. 12. Vide quoque notis in Bibl. vernaculis
majorib. Neque id segnes nos reddit in obedientiæ studio quod Deus
etiam

22
Sæp. præsum
2. Anglorum
117.

etiam impiis aliquando largiter concedat bona hæc temporalia, siquidem
& illi in ipsa temporalium bonorum fruitione reputantur mali. *Math.*
s: v. 45, & in iis partem suam habent dum vivunt, *Psal. 17: v. 14*. *Jer.*
12: v. 3. *Luc. 16: v. 15*. & si non resipiscunt post mortem theras Deel i then
Sion / &c. *Apoc. 21: v. 8*. Ast pii in vita & morte Deum habent portio-
nem suam, *Psal. 73: v. 25, 26*. *Ibren. 3: v. 24*. hinc quicquid, dum vivunt,
a Deo accipiunt, est cum gratia ejus & benedictione, *Hiob. 5: v. 19*.
seqq. *Psal. 41: v. 3, 4*. & *115: 12*. seqq. & *132: v. 15*. & *145: v. 18* seqq. &
cum moriuntur partem suam habent in æterno gaudio, *Dan. 12: v. 13*,
Math. 25: v. 34. *Col. 1: v. 12, 13*. Hoc itaque textu Mosaico validissi-
me excitamus ad servanda Dei mandata, qvia etiam spiritualia bona,
fidem, Spiritum S. justitiam, &c. accipimus, ut in posterum DEO gra-
tos nos exhibeamus. *Luc. 1: v. 74*. *Tit. 2: v. 14*. &c. Et in operi-
bus sanctis ostendamus nostram obedientiam, qvod vere simus filii Dei
Math. 5: v. 44. *Ephes. 2: v. 10*. *Jac. 2: v. 8*. Utque ejusmodi indicis
externis, interior fides & inhabitatio Spir. S. manifestetur. *Joh. 13: v.*
37. & *14: v. 10*. *1*. *Joh. 2: v. 3*. Nam si in peccatis voluntariis & contra
conscientiam perpetratis, denuo vivere pergitimus, tunc gratiam Dei re-
jicimus, fidem in Jesum & Spiritum S. excutimus, Dei maledictionem
iterum attrahimus. *Ezech. 18: v. 24*. *Joh. 3: v. 36*. *Rom. 2: v. 8, 9*. &
8: v. 13, qvo facit prolixa comminatio Dei cap. hoc *Deut. 28: v. 15*.
usqve ad finem: Tenentur itaque pii per fidem in Christum, cum DEO
reconciliati, *Rom. 5: v. 10, II*, tum propter Dei mandatum *Mich. 6: v.*
8. &c. tum propter causas alias enumeratas, ad observationem man-
datorum Dei, *Tit. 2: v. II, 12*. *Hebr. 13: v. 21*. & sic perseverantes *Matth.*
10: v. 22. *Apoc. 3: v. 5*. &c. propter Christum ex gratia omne bonum
temporale & æternum consequentur, *Jer. 23: v. 5, 6*. *Marc. 10: v. 29, 30*.
Act. 3: v. 26, *Rom. 8: v. 32*, *2*. *Cor. 9: v. 8, II, 2*, *Joh. v. 3*. Estque in
his validissima obligatio benedicendorum *2. Cor. 6: v. 18*. & *7: v. 1*. *Eph.*
1: v. 3, 4. *2. Pet. 3: v. 11, 12, 13, 14*. Medan i theita witten. Gr. & Luth.
Medan i theita wenten. &c. Sic omne bonum ex Dei misericordia,
adeo ut in verbis hisce Mosaicis quoque excludatur merendi persvasio:
dicitur qvippe *v. 2*. Walsignessen skola komma öfver tigh: qvod de
Spiritū S. etiam saepius dicitur, qui tamen ex gratia & non ex merito
datur, *Luc. II: v. 13*. Och drabba på tigh: Hebr. & apprehendet te, e-
tiam si tu studio merendi non feceris bona, Deus tamen immittet su-
per te benedictionem *v. 8*. Giuda Welsignessen. Nos obtainemus be-
nedictio-

neditio[n]em orando; ast Deus illam dat mandando. *Levit.* 2^f. v. 21.
Psal. III: v. 9. & 133. v. 30. & 148. v. 5. is enim omnia possidet Gen.
14. v. 19. Et sic illa nos apprehendet, ut qui alium capere vult. E-
adem vox in *Hebr.* Deut. 19: v. 6. 2. *Sam.* 15: v. 14. & hinc *Psal.* 23,
v. 6. Godheet-skola följa migh. Neque ex particula therfore v. 2. ali-
quid pro merito nostro concludere licet, nam juxta *Hebr.* & hic & v.
9. & 13. reddendum Enär tu hörer H[er]rens tins Gudz Röft. Primæ
ria quippe causa obedientiae nostræ est Gloria Dei *Psal.* 115: v. 1. *Luc.* 17:
v. 10. 1. *Cor.* 10: v. 31. Sic Deut. 6: v. 2. på thet at tu må fructa H[er]ren
tin Gudh til at hålla ic. Ac porro sequitur quod sic vivendo, bona
ex gratia nobis oblata, non avertamus per inobedientiam, *Deut.* 4: v.
40. & 6: v. 24, 25. & *Psal.* 37. v. 34. 1. *Pet.* 3. v. 10.

II. *Benedictionis multiplicatio*: Non simpliciter promittit bene-
dictionem, ut *Gen.* 12: v. 2. sed eundo per varia benedictionis genera, can-
dem multiplicat, & quidem per septem in Textu nostro. Quibus pii se
solari possunt, contra septies multiplicatas poenæ impiorum. *Lev.* 26:
v. 18. 21. 24. 28. *Syr.* 40: v. 8. septemplex autem benedictio hic describitur.
(1.) *Ratione status*. Göra tigh högst öfwer alt Golcf. *Hebr.* dabit te
excelsum b. e. Celebrem & inlytum *Deut.* 26: v. 19. per veram Deum
colendi rationem, & doctrinam salutis inter illos revelatas, *Deut.* 4: v.
7. 8. 32, 33. ac innumera alia beneficia. *Deut.* 9: 1. seqq. *Psal.* 147: v. 12.
seqq. Confer. & hic, *Deut.* 28: v. 9. 10. 13. maxime quod Christus ex il-
la gente nasceretur, *Gen.* 12: 3. *Luc.* 1. 32. *Rom.* 9: v. 5. &c. Omnia autem
in Dei gloriam, *Deut.* 10: v. 21. 2. *Sam.* 7: v. 23. *Jerem.* 33: v. 9. (2.) *Ra-
tione loci*. & quidem in omni loco v. 3. Uthi Stadenom / på Årenom/
sive urbem incolas, benedictionem experieris in mercatura, opificiis,
Politia, &c. Sive res rusticæ tractes, agri, horti, vineæ copiosum tibi
facient fructum, *Lev.* 26: v. 4. 5. *Psal.* 65: v. 11. seqq. & 107: v. 37. (3.) *Ratione fructus*. v. 4: Confer. hic v. 11. ejissfrucht/ liberos multos, for-
mosos, virtutibus & timore Dei ornatos, *Psal.* 127: & 128. *Lev.* 26. v. 11.
tins Barns Frucht/ *Deut.* 7: v. 13. Fruchten af tin Boskap/ armento-
rum in genere &c. *Psal.* 104: v. 14. & 107: v. 38. af titt Gåå gregis bo-
um: af tin Gåå/ gregis pecudum, ovium, caprarum, *Gen.* 30: v. 32. (4.) *Ratione possessionis*, tin Korg/ v. 5. Canistrum, in quo vel variis fructus
Deut. 26: v. 2. 10. vel panis vel cibus, *Gen.* 40: v. 17. *Matth.* 14: v. 21. och
tin öfwerlefvor/ *Hebr.* vocabulum, usurpatum de mactu, Deegtrog
Exod. 8: v. 3. & 12: v. 34. Et juxta Lutherum, hisce duobus comple-
ctuntur

118

stantur omnia vasa in quibus aliquid præparamus, vel asservamus, Deut. 28. v. 12. (5.) Ratione operum & actionum. ingår. vthgår / Psal. 121: v. 8. usurpantur quippe hæc phrases de omnibus actibus 2. Sam. 3: v. 25, domini vel foris, Num. 27: v. 17. In negotiis Ecclesiasticis & sacris, A&R. 1. v. 21. & 9. v. 28. In politicis. 2. Chron. 1. v. 10. & in economicis Gen. 39. v. 11. (6.) Ratione vite tranquillæ in pace viverent v. 7. de pugna Dei contra eorum hostes, plura lege Lev. 26. s. 6. 7. 8. Hoc beneficium saepe enumeratur, & ipso eventu celebratur in libris Iosuæ, Judicum, inque reliquis historicis sacris. (7.) Ratione rerum omnium. Biuda Walsignelsen/ at hon är medh tigh. Gen. 28. v. 15, 20. Psal. 115. v. 12. seqq. I titt Wisthuus/ in horreis & granariis tuis. Prov. 3. v. 10. Och i alt ther tu företager/ Gen. 24. v. 12 Neb. 1. v. 11. &c. i Landena/ ubicunque vixeris in terra, Divina benedictione tibi concessa. Deut. 11. v. 10-17. &c.

Iusus prolixè ex utroque membro monstrari possunt & debent, pedentici, epanorthotici, & consolatorijs pro missione cuiusvis Ecclesie. Conclusio ex Syr. 50. v. 24. 25. 26. votum ex Psal. 67. toto.

CONCIO III.

Parast. Psal. 90. v. 9. Duo hic Obscr. (1) vita nostra evanescens; sin foos: vertunt se. Wij lychte/ consumimus: som ett Taal: quamdiu sonat, auditur vox, finita evanescit; nescit vox missa reverti. ἡλιτη proprie halitus ex ore protrusus. Conf. Sap. 21. v. 1-5 Jac. 4. v. 14. & hic Psal. 90. v. 5. 6. (2) Caussa hujus mali: sc. justa Dei ira: genom tina Wrede. quam per peccata attraximus v. 7. 8. Gen. 3. v. 19. Rom. 5. v. 12. Hæc duo quoque in textu occurunt.

TEXTUS Thren. 4. v. 5. 6;

E Xord. Ezech. 16. v. 48, 49, 50. vid. Conc. 2. die I. 1685, & applicetur ad textum: in quo proponitur.

I. Miserrima Catastrophe.

II. Catastrophes caussa justa. Vot. Psal. 79. v. 2, 9.

In hisce suis lamentationibus, deplorat Jeremias excidium Urbis Hierosolymitanæ, & deportationem populi Judaici, qvorum Threnorum quasi compendium tradit h. l. ubi.

I. Miserrima Catastrophe; ad quam spectat (a) status prior dedicatus. In duobus versatur necessaria sustentatio; Födo och Kläde. Dent

10. v. 18. 1. Tim. 6 v. 8. Jac. 2. v. 15. 16. Ita in iisdem quoque occupatur luxus. Luc. 16. v. 19 - fladde sīgh. lefde frāseligen. Ad victimum hic spectat. Adfrāseligast / qui velcebantur delicatis cibis. v. 7. de Judaeorum vita voluptuosa Nehem. 9. v. 25. Esaj. 5. v. 1. seqq. Amos 5. v. 11. Jac. 4. v. 1. 3. & 5. v. 5. &c. Ad amictum spectat. Uppödde wore i Silke. In coccino vel purpura. De vestitu pretioso Esaj. 3. v. 16. seqq. Ezech. 16. v. 10-13. 1. Pet. 3. v. 3. (3) Miseranda mutatio, loco deliciarum. The försmechta nu på Gatomen / fame desolati, domibus destituti, in plateis sub dio jacent. Hoc malum pathetice delcribitur, Thren. 4. v. 3. 4. 8. seqq. Cap. quoq; 1. & 2. Deut. 28. v. 54. 57 - tilförenne frāseliga - & passim apud Prophetas. Esaj. 5. v. 29. & 10. v. 6. & 57. v. 20. Jer. 49. v. 20. Ezech. 11. v. 6. &c. Loco vestium splendidarum, the måste nu liggia i Erāc / qvia honestior non suppetebat locus, de qua poena Thren. 2. v. 10. & 3. v. 45. 2. Sam. 22. v. 43. 2. Reg. 9. v. 37. Psal. 83. v. 11. Esaj. 25. v. 10. Jer. 8. v. 2. Mich. 7. v. 10.

II. *Catastrophes justa caussa*: Etiam ex se & quasi inevitabiliter sequitur penuria luxum, Prov. 21. v. 17. Hic autem ex vindicativa Dei justitia deducitur. Måns foltz dotters. Intelligit populum civitatis Hierosolymitanæ, & regni Judaici: Sic Thren. 2. v. 21. & 3. v. 51. & hlc Cap. 4. v. 3. 10. Esaj. 22. v. 4. Jer. 6. v. 26. & 8. v. 19. &c. Synd. tum peccata varia, quæ superabant iniquitates Sodomorum, Conf. Ezech. 16. v. 46, 47, 48. & 23. v. 2. seqq. Matth. 11. v. 23. Tum pæna peccati, (quæ s̄epe eodem vocabulo exprimitur) fuit gravior quam Sodomæ: Nam diuturnis malis, & multiplici plagarum genere consumti sunt Judæi, de quo in Threnis hisce Jeremias gravissime conqueritur: Ast Sodomæ temporalis pæna fuit brevis, thet vthi ett ögna bleck omfördt wardt. Gen. 19. v. 24. 25. 2. Pet. 2. v. 6. Judæ v. 7. Och ingen hand kom ther vidh: Non humana vi vel manu, diu preffa vel ad internecionem afflcta, sed per Dei potentiam subito eversa fuit. Deut. 29. v. 23.

Uſus: multi hic se offerunt, & pio Zelo epanorthotice urgendi contra luxum in victimu & amictu, ac ex tristi fato & subversione civitatum & provinciarum in exteris, mutationibusque propinquioribus inculandi. Conclusio ex Deut. 32. v. 29.

Die III. (a. d. 18. July.)

CONCIO I.

Paraf. Psal. 90. v. 16. Pium desiderium est, ratione temporis
(1) presentis. sinom Tienarom: h. e. nobis nunc viventibus v. 13. tina
Gärningar h. e. mirabile auxilium tuum Habac. 4. v. 2. Luth. in notis
ad Psal. 90. Eif! Hielp och alt godt. Conf. Psal. 44. v. 2. & 64. v. 10.
& 77. v. 13. & 95. v. 9. (2) Futuri: theras Barnom: Ut etiam posteri
hoc videant, audiant, te celebrent: Tina ähro. Psal. 29. v. 2. & 45.
v. 4. 5. & 71. v. 18. & 78. v. 3, 4. In textu docemur, quomodo Deo &
presentia & futura concredamus.

TEXTUS Psal. 37. v. 3. 4. 5.

Exord. Eccles. 3. v. 11. Gildh gjör alt Ting wäl i sinom Tädh: ec.
Ubi (1) Dei Sapientia: Versatur illa circa omnia, oss Ting Psal.
135. v. 5, 6. Omnibus moderatur, Psal. 33. v. 13, 14, 15. Omnia
pulchre & eleganter facit: Gen. 1. v. 31. Marc. 7. v. 37. Omnia quo-
que tempestive. In sinom Tädh: Sicut actionibus humanis suum est
tempus, Eccl. 3. v. 1. seqq. ita etiam in rebus omnibus, quamquam mu-
tationes & inordinatae videantur quandoque hominibus, v. 9. Deus ta-
men omnia convenientissime ordinat. Eccl. 3. v. 14. Prov. 16. v. 4. sör
sin egen Skuld vel, ut unumquodque sibi respondeat. (2) Hominis in-
quietudo - Hierta englas huru det gä skal dedit homini facultatem in-
quirendi & colligendi quoad poterit de rebus & eventibus variis. Psal.
115. v. 16. (3) Hominis impotentia: kan icke finna / plene & perfecte
initium & finem ex se non potest percipere, Eccl. 3. v. 22. Sap. 9. v. 13.
seqq. monstrat itaque David in textu, saluberrimum consilium, quo-
modo veram animi tranquillitatem & felicem successum consequamur:
proponit quippe.

Piorum facta & fata, ratione temporis Presentis & Fu-
turi.

Vot. Psal. 31: v. 15, 16, 17.

Dubio procul id agit David in toto hocce Psalmo, ut tran-
quillet animos piorum, cum haud raro externa impiorum felicitate, &
proborum afflictionibus turbentur, v. 1. seqq. itaque non procul ab ini-
tio tradere voluit, quid DEmum timentes agant & quid à DEo conse-
quentur. Itaque tradit.

I. Piorum facta: et quidem quid agant mitione (a) Temporis

632.

presentis: (1) In Domino sperent. haf hopp til HERRAN: ne patiaris te vel aliorum perversis exemplis, vel tuis adversitatibus, à fiducia in DEum, avelli, nam Rom. 5. v. 3. 4. Ideo spem ut summe necessariam, & maxime utilem hic primum ponit. v. 3. & post iterum requirit v. 5. hinc David de se, Psal. 13: v. 6. & 25, v. 1. &c. 62, v. 6. 7. 8. De aliis, Psal. 32. v. 10. Ad alios, Psal. 62. v. 9. & suspirat Psal. 119, v. 116. (2) fideliter laborent: gör thet gode år. Psal. 37. v. 27. Improbi sunt operarii iniuritatum Matth. 7. v. 23. Psal. 6. v. 9. Verum timens DEum, ejus voluntati bene operando morem gerit. Psal. 15. v. 2. seqq. Rom. 2. v. 7. Tit. 2. v. 12. 14. Blif i landet; ne vagabundus circumferes, sed in patria tua mane, Prov. 2. v. 21. & ibi concredito mulieri gnaviter invigila. Syr. 3. v. 22-25. 1. Theff. 4. v. 11. 2. Theff. 3. v. 11. seqq. födh tigh redeliga: Sine dolo & aliorum damno; Psal. 101. v. 2. Prov. 2. v. 7. 2. Cor. 8 v. 21. 2. Tim. 4. v. 5. (3) In Domino delectentur: Haf tina luf i HERRANOM. Ad hanc Sacram delectationem, facit DEi illuminata agnatio. 1. Chron. 29. v. 9. Job. 17. v. 3. Frequens ejus recordatio. Psal. 63. v. 7. 2. Tim. 2. v. 8. Verbi diuini meditationo, Psal. 1. v. 2. & 119. v. 24, 47. Fidelis unitio. Psal. 73. v. 28: 2. Cor. 6. v. 16-18. Eph. 3. v. 17. NB. Job. 17. v. 26. Aliarum rerum neglectus. Psal. 73. v. 25. Rom. 8. v. 35 39. Constanus DEi desiderium. Psal. 42. v. 3. & 63. v. 2. Retentio. Gen. 32. v. 26. Cantic. 3. v. 4. Svavissima gustatio. Psal. 34. v. 9. & 36. v. 8. 9. 1. Pet. 2. v. 3. Devota oratio. Psal. 5. v. 7. & 34. v. 6. 7. & 56. v. 10. Jucunda celebratio. Psal. 40. v. 16. & 57. v. 8. 9. & 68. v. 4. 5. & 70. v. 6. Promtum obseqvium Psal. 86: v. 11. & 110: v. 3. NB. Job. 22. v. 21-28. Esaj. 58: v. 13, 14. Læta patientia Psal. 94: v. 12, 13, 19. Rom. 12: v. 12.

(β) Ratione temporis futuri: Actio quidem in praesenti ab iis praestanda, sed magis eventus secuturos respicit: Bisalla Herranom inn Wagh. Per viam, institutum, opus actiones & quod iis accedere potest, intelligi in Sacra Scriptura est usitissimum, quia ut in itinere inhaeremus via ut asequamur locum quo tendimus, ita in vita urgemos actiones ut obtineamus quod cupimus speramusque, Psal 1: v. 6. Esaj. 55: v. 9. &c. Significanter admodum dicit ḥ̄. Volve non quidem caret emphasi quod habent LXX. ἀπνάλυψον, & inde vulgatus revela. Sed vox Hebr. de volutatione lapidum adhibita Gen. 29: v. 3, 8. Jos. 10. v. 18. 1. Sam. 14: v. 33. hunc nobis ponderosissimum sensum subministrat. Omnes curas & solitudines, omnesque molestias & anxietates, quæ in vita occurunt

currunt tanquam gravissimum lapidem, ab humeris nostris in Deum
potentissimum, sapientissimum, benignissimum, devolvamus; ita Prov.
16: v. 3. volve in Dominum opem tua. Conf. Prov. 3: v. 6. hinc ut qui-
dam reddunt, projice in Dominum onus tuum, &c. Psal. 55: v. 23.
Alla idra Domsorg 1. Pet. 5: v. 7. NB. monitum Salvatoris Matth. 6: v. 25.
seqq. Lnc. 12: v. 22, seqq. quem irridentes Iudæi eadem phrasi utuntur
Psal. 22: v. 9. volvat in Dominum. Luth. reddit han flage. Adhibetur
quoque vox de convolutione chartarum. Esaj. 34: v. 4. sammanlagd
som ett brevf ut vidua vel orphanus chartas accusatoris, & quæ item
concernunt convolvit, & idoneo committit advocato, ita pius omnes
curas suas convolvit & Deo tradit, tu driftver min Rått och min Saaf.
Psal. 9: v. 5. adde Psal. 17. v. 2. & 35: v. 23. & 43: v. 1. & 19: v. 154.
NB. Psal. 40: v. 13. Mich. 7: v. 9. &c. Verum ne hoc ex impatientia
fiat, neve abjiciamus fiduciam, cum non statim obtinemus, quod cupi-
mus, Hebr. 10: v. 35, 36. Iterum addit David. Och hoppas uppå honom.
Idem verbum quod v. 3. sed alia constructio, indicans, qvomodounque
res nostra eant tamen in Deum, uppå Håren sperandum. DEO ejus in Regnum spe-
-randum
bonitas & veritas proponenda. Psal. 27: v. 8. desideria nostra pia, devote
exponenda. 1 Sam. 1: v. 15. Psal. 62: v. 9. & 142: v. 3. & porro omnis
spes in eum ponenda. Psal. 26: v. 1. & 28: v. 7. & 32: v. 10. & 91: v. 2.
Esaj. 30: v. 15. Thren. 3: v. 24, 26. Ita præscribit David quid facturi sint
pii, describit jam.

II. Fata eorum felicia. Fatorum vocabulum, sensu Christiano, de
ordinata serie providentie Divina adhibemus. Tria itaque ex gratia Dei
promittit. In eum sperantes & bene operantes honeste sustentabuntur.
Gödh tigh redeliga, v. 3. in Deo se delectantes, desideria sua obtinebunt.
han skal gifwa tig hwad titt Hierta önskar. v. 4. Deo vias suas commen-
dantes successum habebunt. Han skal väl görat, v. 5. de singulis breviter
(a) honesta sustentatio: Sonant quidem verba imperative: Gödh tigh
redeliga: Pasc te in veritate. Sed ex antecedentibus, spora in Domi-
num, colligere debet pius, per benedictionem Dai victum & omnia
necessaria dari. Psal. 132. v. 15. & 145. v. 15, 16. Matth. 6. v. 26, 30. &c.
Is enim pastor noster est. Psal. 23. v. 1. Ideo orandum Prov. 30. v. 8.
Matth. 6. v. 11. Ac significanter additum, in veritate, quod sicut pii la-
borando, sine dolo victum qvarunt, ita Deus per veritatem promis-
sionum suarum, illis non denegabit ea, quibus vescentur. Gen. 28.
v. 15, 20, 21. Deut. 8: v. 3. Psal. 84. v. 12, 13. (β) Desideriorum impletio.

23.

Hoc sequitur ex Sacra in Deo delectatione. De impiorum delectatione quod sit nullus medius Matth. *Hiob.* 24. v. 20. Ast de piorum **HEK**ren stat gisiva et. promte *Ezaj* 65. v. 24. gratis *Rom.* II. v. 35. I. *Cor.* 4. v. 7. copiole. *Psal.* 81. v. II. tempestive *Psal.* 145. v. 15. Tigh hwad titt Hierta enstari **תְּלִבָּנוֹת** petitiones, desideria, non unum, sed in plurali, spiritualia & temporalia, quae ad animam vel quae ad corpus spectant, pro nobis & pro aliis; Verum ne juxta voluntatem nostram vel volupitates carnales oremus. *Jac.* 4. v. I, 2, 3. Desideriorum ratio ex proxime praecedenti delectatione sacra. Eust i **HEKranom.** petenda est, & norma sit verbum & voluntas Dei. NB. *Job.* 15. v. 7. I. *Job.* 5. v. 14, 15. (γ) *Divina viarum directio.* Han stat wäl görat! v. 5. ipse faciet in toto mundo wäl sticcat *Syr.* 16. v. 25. seqq. piorum quoque fata dirigit benigne. In illorum infantia, *Psal.* 22. v. 10, II. juventute, *Psal.* 71. v. 5. 17. ætate virili, *Jerem.* 10. v. 23. etiam in senili NB. *Ezaj* 46. v. 4. ipse faciam Deus bene facit cum recte valemus gör osz alt godt. *Syr.* 50. v. 24. Sic Zachæum divitem in viam reduxit, *Luc.* 19. v. 8, nec non Lydiam, *Aet.* 16. v. 14. etiam in opulentis & florentibus civitatibus suos habet *Aet.* 18. v. 8-II. & 21. v. 3-5. In adversitatibus Deus quoque bene facit. NB. *Psal.* 68. v. 20, 21. I. *Cor.* 10. v. 13. NB *Marc.* 7. v. 37. Etiam cum in nobis hwarcken Rädh eller Dädh! 2. *Chron.* 20. v. 12. ad eum nos convertimus qui stoor i Rädh och mechlig i Gärningom. *Jer.* 32. v. 18. Dicendo frelsa mitgh-iagh wil tiija/ tu skalt wäl görat. *Psal.* 39. v. 10, II. Ut & inde eum laudemus Iagh rækar tigh evitnerliga/ ty tu tant wäl görat. *Psal.* 52. v. 10.

Usus in applicatione monstrandi, quomodo tum quivis pro se juxta informationem hanc Davidicam vitam suam instituet, tum quomodo hisce diebus, ex voluntate S. R. Maj:itis, in Dei gloriam & communem Ecclesiæ & patrie satutem, discamus in Deum sperare, cum Deo labore, in Deo delectari, Deo vias nostras commendare, sic sustentabimur, recreabimur, in omnibus Dei benignam directionem experiemur. Conclusio ex *Psal.* 143. v. 8, 10.

CONCIO II.

Psal. 90. v. 15. vid. enarrat. *Psalt.* Suet pag. 326. seqq. juxta Hebr. letifica nos, secundum dies, quibus affixisti nos, secundum annos quibus vidimus malum. Judæi ipsi hunc locum de gudio sub Messia interpretantur: Itaque jucunde ad Eccles. N. T. gaudium post afflictiones

& tiones applicari potest, sicut & textus in quo: Benefac o Domine, solet conferri cum hoc: laetifica o Domine.

TEXTUS Psal. 125. v. 4, 5.

*E*xord. Rom. 2. v. 7, 8, 9, 10. Ubi (α) gratioſa promiſſio v. 7. Prijs Eoch ḡhra. ic. Deum justum judicem veneratur. v. 6. primum autem exprimit, quid ex gratia conferat credentibus. Rom. 3. v. 22. qui fidem suam demonstrant patiendo, medh Ḣālamodh. Luc. 8. v. 15. & 21. v. 19. 1. Pet. 2. v. 20. bene operando vthi goda Gärningar. 1. Pet. 4. v. 19. Ephes. 2. v. 10. & sic qvarunt gloriam & honorem 1. Pet. 1. v. 7. & incorruptibilatatem. 2. Tim. 1. v. 8, 9, 10. illis dabitur ex gratia vita æterna. Rom. 6. v. 23 1. Tim. 6. v. 12. (β) gravis denunciatio, ex Dei justitia, v. 4, 5. Infidelibus qui hic describuntur, entrâtne dro. Ḣē Ḣēdēas. rixosi & contentiosi. Gal. 5. v. 20. 1. Tim. 6. v. 3, 4, 5. Icke willja lyda Sanningene. 1. Thess. 1. v. 8. Lyda Drâtheetenæ. Rom. 6. v. 16. 2. Thess. 2. v. 10, 12. Illis comminatur Ðgunst och Wrede. à DEO justo & severo, Job 3. v. 36. Rom. 1. v. 18. & 9. v. 22. Ephes. 5. v. 6. Col. 3. v. 6. Apoc. 6. v. 16, 17. &c. Quod Paulus & hic v. 9. pluribus urget Bedröfweſe ic. Matth. 7. v. 23. & 21. v. 13. 2. Thess. 1. v. 6. 9. &c. Först Jūdarnas ic. Scilicet eo gravius puniendi, quo majus illis antea conceſſum lumen Rom. 2. v. 12, 23, 24. Conf. Luc. 12. v. 47. (γ) iterata beatitudinis fidelium depraedatio. v. 10. Men heder v. 27. som wäl gör: qui Dei voluntati obedit. 1. Job. 3. v. 23. Sine discrimine v. 11. Först Jūdomen! Ut in poena v. 9. ita etiam in gratiae fruſtione, quia prius receperunt promiſſiones. Act. 13. v. 46. plane conueniunt verba haec Apostolica cum textu Davidico, & ratione rei & ratione ordinis. Itaque videmus.

I. Proborum felicitatem.

II. Transgessorum infelicitatem.

III. Voto expeditam prosperitatem. Vot. Psal. 33: v. 20, 21, 22.

Ad ultima verba Textus hodierni primi: Han skal wäl görat/ tanquam Echo suaviter resonant prima in hoc secundo; HENren gör wäll itaque considera quæ sit.

I. Proborum felicitas: Ubi (α) quales illi. (1.) Gode. Omnino verum quod Christus dicit Matth. 19: v. 17. hic tamen sic vocantur qui non ex se ut Deus, sed per fidem in Deum. v. 1. habent aliquid bonitatis per ju-

636.
per justitiam Christi imputatam *Luc. i: v. 6.* & *2: v. 25.* *Rom. 3: v. 23,*
24. & *4: 6, 7, 8.* sic absolvuntur a connata & actuali malitia. Et bo-
nitati operam dant, *Apoc. 22: v. II.* Dei populi nomen ex gratia gerunt,
v. 2, 1. *Pet. 2: v. 9, 10.* & justi vocantur *v. 3:* *Psal. 1: v. 6.* (2.) Fromhier-
tade : Hebr. & rectis in cordibus suis. Non facta pietate, & justitia,
simulantes bonitatem, *Math. 23: v. 28.* sed qui intus ex corde veram &
~~avven~~^{et} rectitudinem & sanctitatem sectantur, vocantur råthier-
tade *Psal. 7: v. II.* & sic sæpe in Hebr. quod vertitur Fromme. *Psal. 32:*
v. II. & *33: v. I.* & *36: v. II.* & *89: v. 15.* &c. Item Fromhertade *64: v.*
II. & *94: v. 15.* & *97: v. II.* (3) Quæ illorum felicitas? Hæren gör
wäl medh them: quod etiam votive reddi potest. Benefac O Domine bo-
nis: Velix quæ gratiæ pollicitus est ipso opere implere, sic gör wäl
widh Zion *Psal. 51: v. 20.* inter alia Dei beneficia est hoc in bonos,
quod cum pereant impii, *Psal. 1: v. 4, 5.* recti & justi permanebunt
coram illo. *Psal. 140: v. 14.* *Prov. 2: v. 21.* NB. *Psal. 125: v. 1.* blifwa sâ-
som thet Berget Zion: de causis propter quas Ecclesia comparatur Zioni,
vid. *Psalt.* enarrat. vernac. part. 3. p. 203. seq. de multiplici bono pro-
bis concessso, *Psal. 84: v. 12, 13.* & *91: v. 14, 15, 16.* *Prov. 4: v. 8-13.* &c.

II. Transgressorum infelicitas: Men the / sc. sæpe ita ex adver-
so ponuntur picrum prosperitas & impiorum malum. *Psal. 1: v. 3, 4.* &
32: v. 10. & *34: v. 16, 17, 22, 23.* *Prov. 2: v. 20-22.* &c. Ut enim justam
ostendat hic eorum pœnam, describit (a) Transgressionem. Men the
som afvijka vppå theras onda wågar. Declinantes vero in perversitates
suas, rectis corde opponuntur tortuosa & obliqua sectantes, qui aliter
loquuntur aliter sentiunt, & a viis Domini exorbitant multifariam, *Psal.*
14: v. 4. & *78: v. 8.* *Esaj. 1: v. 5.* & *31: v. 6.* *Jer. 5: v. 23.* *Mal. 3: v. 7.* &c.
נִלְקָדֵם non nisi hic & *Jud. 5: v. 6.* legitur: & ibi recte redditur tro-
fota wågar; Ejusmodi geminatio hic adhibita ostendit eos & in doctri-
na & in vita aberrasse, & consilium, actiones, mores suos vaferrimo
dolo & astutia instituisse, *Prov. 2: v. 15.* & *4: v. 14;* & *14: v. 12.* & *16: v.*
25. (3) pœnam justam. Them skal Hæren bortdrifwa ire facit Do-
minus. Scilicet sancta sua justitia vindicativa, rejicit eos in pernici-
em & æternam damnationem, siqvidem illi noluerunt recte ambulare,
v. 4. Sed declinaverunt *v. 5.* *Sap. 5: v. 6, 7.* Ideo etiam eos å se re-
pellent, *Jer. 13: v. 16:* *Rom. 1: v. 21.* seqq. *2. Theff. 2: v. 10-12.* Medh
the Ægärningmän *Psal. 101: v. 8.* Sicut malefici post calcatas scele-
rum semitas, tandem abducuntur & abiguntur ad sua supplicia, ita &
illi per-

illi perseverant̄ declinantes à via iustitiae. *Psal. 36. v. 5.* tandem ad aternos cruciatus ablegandi sunt. *Math. 7. v. 23. & 21. v. 13. & 25. v. 12. Apoc. 21. v. 8.*

III. *Vero exequita prosperitas.* Men Sridh mare öfwer Israēl per Iſraēlem intelligit totum fidelium coetum, sic *Psal. 73. v. 2. &c 115. v. 9, 12. & 121. v. 4. & 130. v. 8. 149. v. 2.* NB. *Gal. 6. v. 16.* per pacem autem omnem notat prosperitatem, temporalem & spiritualem, *Psal. 37. v. 11. Prov. 3. v. 17. Esaj. 51. v. 13. & 57. v. 19.* adde *Phil. 4. v. 7. Col. 3. 15.* Solet autem David ejusmodi votis pro Iſraēle concludere, *Psal. 25. v. 22. &c 128. v. 6.*

Uſus. non sine diligent̄ & pia meditatione, brevis hic Psalmus 125. conferendus cum præsenti statu Ecclesiæ Christianæ. Ipsi Judæi, & inter illos doctus AbenEſu, ad dies Messiae illum referunt, adeoque ad Ecclesiam Christianam omnino spectat. Nam qvæ v. 1. & 2. de perennitate & duratione Ecclesiæ leguntur, de Spirituali Zione, videlicet Ecclesia universalis capi debent *Psal. 2. v. 6. Esaj. 2. v. 3. Matth. 16. v. 18. Apoc. 14. v. 1. &c.* Atqui jam vera Ecclesia ejusque metra & receptacula gravissime affliguntur, in universis fere orbis mundani partibus, vehementissimè vero in Europa; quid autem Solatii erit afflictis? The Ógudachigas Spira ſtål iſe bliſſva öfwer the Rātferdigas Hoop v. 3. Si nos in patria charifſima, ſimus inter probos & rectos corde, & rite utamur religione vera, à Deo nobis benigne concessa, in puritate doct inæ obedientia, poenitentia; etiam cum fiducia orare possemus: *Benefac, O Domine, bonis & rectis corde, & ſcimus, quod etiam si Deus nunc permittat Tyrannis crudeliter in exteris per incendia, rapinas, tot vastare terras; tot urbes & vicos, ferro & flamma defolare, ponet tamen illis metam.* NB. hic v. 3. *Esaj. 37. v. 29.* tandemqve horridifiva medh the Ógårningzmän *Esaj. 10. v. 12, 13. Zach. 1. v. 15-21.* Israeli h. e. Ecclesiæ verè Christianæ, Evangelico-Lutheranæ nostræ, & ejus ſedi & receptaculo exoptato, patriæ nostræ charifſimæ, pacem & omnia prospera voveamus. *Pſal. 122. v. 6, 9.* Conclusio ex *Syr. 50. v. 24-26.*

CONCIO III.

Parafsc. *Pſal. 90. v. 2.* prolixè exponitur in *Pſalt. enarrat.* *Vera* *nacul. ad b. l.* qvia Dei aeterna gratia potentia, sapientia & veritas, fundamentum ſunt orationis nostræ; ita etiam convenit *Pſal. 90. v. 1, 2.* cum textu; *Conf. 1. Job. 3. v. 20.* ſeqq.

TEXTUS I. Job. 3. v. 21, 22, 23.

Exord. Hiob. 21. v. 21, 22, 23, 26, 27. Describitur multiplex reconciliati cum Deo hominis felicitas v. 21. ejusque obedientia v. 22. 23. Sic habebit aditum in fiducia ad Deum. v. 26. & in oratione, certam exauditionis spem v. 27. ita & in textu habemus.

I. *Fiduciam filialem.*

II. *Fiduciae fructum in oratione.*

III. *Fidelium studium in fide & charitate.*

Vot. Psal. 31. v. 2, 3.

Notavit S. Johannes verba Christi solatii plenissima, de oratione. Job. 16. v. 13, 24. &c. Ideo etiam in epistolis excitat nos ad fiduciam & orationem. i. Job. 5. v. 14, 15 ita & hic ubi describitur.

I. *Fiducia filialis;* Mine fide esse: qvando prius hac charitatis voce eos compellat, c. 3. v. 2. eis proponit dignitatem & felicitatem summam, qvod sumus filii Dei. v. 2, 3. Conf. c. 2. v. 12. 13, 14. ita & fiduciam talam postulat qvæ opposita est metui servili. i. Job. 4. v. 17, 18. Omn wårt Hierta fördömer öf icke. Haec verba sensum plenum habebunt ex proxime præcedentibus. dicit v. 19. Ether af wete wij: scilicet ex charitate infucata v. 18. tamqvat ex testimonio fidei v. 14. c 4: v. 16. & s. v. 1. Jac. 2. v. 22. At miñ årom af Sanningene. regeniti per verbum Dei, verbum veritatis Jac. 1. v. 18. i. Pet. 1. v. 23. Ephes. 1. v. 13. Och kunnom stila wårt Hierta för hystom. Ex ejusmodi indiciis, ac spe v. 21. certi sumus, de fide v. 21 & Spiritus Sancti donis v. 24. Gal. 5. v. 22. At om wårt Hierta fördömer öf/ nos accusat eorum, que contm nos novit i. Reg. 2. v. 44. Rom 2. v. 15. i. Cor. 2. v. 11. Zå är Gådh större än wårt Hierta/ superat cor nostrum infinita essentia i. Reg. 8. v. 27. & omniciencia magnitudine, i. Reg. 8. v. 39. Hiob. 28. v. 24. & sic longe certius omnia novit qvam cor nostrum perversum, Jer. 17. v. 9, 10. Och w. et alsting/ etiam exactius scit mala perpetrata vel cogitata qvam nosmet iphi, Psal. 19. v. 15. Rom. 2. v. 16. Verum si in nobis aliquod Dei desiderium est, ejus gratia excitatum, 2. Chron. 15. v. 9. Psal. 38. v. 10 qvamqvat cor nostrum, nos ut indignos condemnnet, Psal. 8. v. 11. & 77. v. 3. Luc. 15. v. 18, 19. & 18. v. 13. major tamen est Deus qui in nobis est. i. Job. 4. v. 4 nobis in solatium & defensionem Esaj. 41. v. 3 Job. 10. v. 29. per misericordiam suam & promissiones in Christo Jesu, Exod. 34. v. 6, 7. 2. Sam. 24. v. 24. Rom. 5.

639.

123

Rom. 5. v. 20, 21, 2. Cor. 1. v. 20-22. respiciens cor qvoad ejus sinceritatem, & non qvoad vires infirmas. 1. Chron. 30. v. 17. Psal. 31. v. 27. Thren. 3. v. 17-24. Marc. 9. v. 24. Rom. 8. v. 15, 26, 27 Sic jam progreditur Apostolus ad verba textus nostri, mine fäste om vårt Hertta fördömer os icke: Non accusat nos alicujus duritiei, vel peccati contra conscientiam, Hiob. 27. v. 6, 7. Act. 24. v. 16, tå hafwa wij en Förströfning til Guldh eo alacrius & confidentius in eum speremus, & omnia bona ab eo exspectemus Hiob. 11. v. 14 15. 22: v. 26. præprimis ea nobis est filialis fiducia in oratione, hic v. 22. Gal. 4. v. 6. Hebr. 4. v. 16. seqvitur itaque.

II. Fiducie fructum in oratione. Ostendit hic eximum fructum illius fiduciae, v. 2. At wij få af henom alt het wij bedje. Et quicquid petimus, accipimus ab eo; tam certi ac si id jam perfecta manu exciperemus (annommade vel 1000) ab illo. Psal. 145. v. 16, 19. 1. Job. 5: v. 15. at wij the böner hafwa. Verum omnino fluit ex ista fiducia, quod petamus ea tantum quæ sunt secundum voluntatem Dsi, alias spes nulla est quod exaudiamur: orandum itaque corde pénitente, Psal. 66. v. 18. Job. 9: v. 31. 1. Tim. 2: v. 8. In sive, quod hic urget Johannes, juxta Matth. 21: v. 22. Marc. 11: v. 2. Jac. 1: v. 6. In nomine JESU, Job. 16: v. 23. in Spiritu & veritate, Job. 4: v. 24. in usus DEo gratos, Jac. 4: v. 3. ut ostendit oratio Dominica. eritque in omnibus, voluntas DEi orationis norma. 1. Job. 5: v. 14, 15. addit apostolus: Eh wij hållom hans Budh. Ubi obervandum paricula ö, non inferre aliquid sensu meritorio, quasi per obedientiam promereremur exauditionem. Rom. 11: v. 35. 1. Cor. 4: v. 7. sic neque Job. 16: v. 27. öly ûmēis πεφιλήκατε. Quis enim inde concludat nos promeruisse amorem Patris, per amorem nostrum in Christum? 1. Job. 4: v. 9, 10, 19. sed is est sensus: quod inde colligatis vos esse in amore Patris, quoniam dedit vobis mei amorem per fidem in me, Job. 14: v. 21 23. & 17: v. 23. Pariter & h. l. demonstratur fundamentum, per quod ncs de exauditione reddamur certi, scilicet, quod nos servando mandatum Dei, credimus in Christum Jesum, ut sequitur hic in textu v. 23. & sic obtainemus per eum, quod petimus, Job. 14: v. 13. & 16: v. 23. omnes namque preces fundantur in Christo, ejusque merito. Rom. 16: v. 27. 2. Cor. 1: v. 20. seq. och gör om ihet honom Christus dñs. Deo gratum est, quod ipse mandavit Ephes. 5: v. 10. Conf. Esaj. 58: v. 13. Matth. 15: v. 6, 8, 9. itaque Deus amat se timentes & in

eius mandatis ambulantes, illorumque preces exaudit Psal. 148: v. 18, 19.
Prov. 15: v. 29. quia per fidem Deo accepti sunt. Hebr. II: v. 5, 6.

III. Fidelium studium in fide & charitate: Och thertha är hans Bodh v. 23. scilicet. Dei Patris, v. 20, 21. nos in filio suo diligentis, 1. Job. 4: v. 9, 10. & nos multifariam in sui obedientiam obstringentis, Ephes. 2: v. 10. Tit. 2: v. 14. Bodh: vox in textu originali, quæ in plurali alias saepe usurpatur. hic tamen in singulari adhibetur, ἐπόλη. inuit hoc Præceptum, ut credamus, Job. 6: v. 28, 29. comprehendere reliqua, conf. Marc. 16: v. 16. cum Matth. 28: v. 20. quippe ex fide fluit charitas, Gal. 5: v. 6. 1. Tim. 1: v. 5. At wij skolom troo. Ut debitum nostrum ponitur, quod alias ut gratia Dei donum celebratur. Actor. 26: v. 18. Phil. 1: v. 29. 2. Thesf. 3: v. 2, 3. 1. Pet. 1: v. 21. videlicet, quod postquam ex gratia Dei accepimus fidem, 1. Cor. 1: v. 4. seqq. nobis incumbit, per Dei gratiam, in fide perseverare, confirmari & augeri, 1. Cor. 15: v. 58. Ephes. 3: v. 16. seqq. Phil. 2: v. 12. Col. 1: v. 22, 23. & 2: v. 6, 7. In quo autem fides consistit, scil. in notitia, affectu & fiducia: id inter nos debet esse notissimum. Notanter autem hic dicitur: på hans Sons Jesu Christi Namin. Nempe quod in fide, participes reddamur beneficiorum, quæ per dulcissima Salvatoris nomina indicantur offerunturque Matth. 1: v. 21. Job. 1: v. 12. & 20: v. 31. Act. 10: v. 43. 1. Cor. 1: v. 30. 2. Cor. 1: v. 21, 22. och åska oss tillbeddes: qvilibet proximum suum, amore vero, 1. Job. 3: v. 18. & infucato, 1. Pet. 1: v. 22. & 3: v. 8. Joc. 2: v. 8. såsom han oss budit haftver: Est enim præceptum Dei, tum ut credamus in Christum, Deut. 18: v. 15, 18, 19. Matth. 17: v. 5. Job. 6: v. 29. tum ut diligamus unus alterum, Lev. 19: v. 18. Job. 13: v. 34. &c. Inqve his est fidelium studium: proinde proxime antecedit: Zy wij hållom hans Bodh. v. 22. & immediate sequitur: Och then ther håller hans Bodh ic. v. 24. quod sape inculcatur Cap. 2: v. 3, 4, 5. seqq. Job. 14: v. 21, 23, seqq.

N3 Ius multi & maxime necessarij, hinc emergunt, & diducendi sunt: Obsignamus hodie egregijs textibu doctrinas poenitentiales. Et ut vocantur solennes hi dies Hönedagar: ita discimus quomodo & qua fiducia orabimus; & quia simul sunt Boot & Båttringdagar/ etiam partes poenitentia hinc ostendenda. Contritio: Om vårt Hierta fördömer oss icke/ in desperatione condemnavit Kajnum eor ejus, Gen. 4: v. 13. Saulem 1. Sam. 28 v. 5. seqq. & 31: v. 4. 1. Chron. II: v. 13, 24. Judam Isaharjoth, Matth. 27: v. 4, 5. &c. Ast ut sit in nobis contritio fa-

124

tritio salutaris, NB. 2. Cor. 7: v. 9, 10, 11. etiam nos accuset cor. Da-
vidz Hierta slogh honom 2. Sam. 24. v. 10. war i Dros Psal. 38: v. 9.
håswad: v. 11. &c. Verum mox per alteram pénitentia partem fidem,
ad Dei gratiam in Christo Jesu configiendum, Psal. 51: v. 3. seqq Rom.
3: v. 23. 24. Nådestoo! v. 25. 1. Tim. 1. v. 15. seqq. de quo eximie hic
textus agit. Förträffning v. 21. troo på Jesu Christi Namn / v. 23. NB
Act. 10. v. 43. 1. Job. 2. v. 12. &c. Urgetque porro novam obedien-
tiam, pénitentia fructum, v. 22. Hålla hans Bodh/ göra ihet honom
liufft år. Matth. 3. v. 8. Job. 5: v. 14. 2. Cor. 7: v. 1. &c &c. Conclusio
cum voto ex Hebr. 13: v. 20, 21.

Die IV. (a. d. 15. Augusti)

Paræceve Psal. 90: v. 1, 2, 3. ex v. 1. didicimus jam conc. I. die
I. qvomodo ad Deum configiamus precibus ex v. 2. Conc. 3. die 3. qvo-
modo in Deum æternum confidendum. Ita vox Dei vocantis. v. 3.
Kommer igen J Mennissiors Barn. etiam cum per mortem nos ad se
vocat. Eccl. 12: v. 7. erit nobis solatio, svidem tria illa in textu Nab.
1. v. 7. talet nobis exhibent Deum, in quod etiam per mortem reqvie-
scere cupiamus: vere sic ett Fäste/ Sap. 3: v. 1. estque hæc mortis meditatio
ultimo huic precum solennium diei apprime conveniens.

TEXTUS Nahum. 1: v. 7.

Exord. Prov. 18: v. 10. (*expositum vide hocce dictum in Exord. Conc.*
3. diei 3. 1684.) congruit cum Textu hoc modo. Nomen Domini,
HERRen är mild. ruris fortis, ett Fäste/ ut justus eo configiat-fän-
ner them som trösta på honom: Monstratur itaque hic. Triplex in
DEum sperantium solatum.

I. A bonitate in eo summa.

II. A refugio ad eum tutissimo.

III. A cura ejus de iis indesinenti. Vot. Psal. 27: v. 9.

Vere juxta nomen suum, Nahum consolator fuit. Non parum
hoc in consolationem populi Dei vergebant quod destructionem regni ho-
stilis Assyriaci, & civitatis Niniviticae prædictit, adhuc magis, prophetia
de Evangelii prædicatione, in N. T. cap. 1. v. 15. Universale autem pio-
rum solatum proponit in Textu nostro.

I. A Dei bonitate summa. HERRen är mild. Jehovah est bonus.

Postquam dixit v. 2. En Håmmare är HENREN och grym / demon-
stravitque quam irresistibilis sit ejus ira & potentia, contra Dei inimicos
v. 3, 4, 5, 6. in solatium piorum addit dictum hoc consolatori-
um celebratqve Dei bonitatem טוב ורוחה squidem ille *solus bonus* est.
Matth. 19: v. 17. vel ut redditur Marc. 10: v. 18. Ingen är godh / vahan
en i thet är GLAD. Ita & Ezechias ait בָּרוּ כָּל־הָעָם. HENREN som
mildar är: 2 Chron. 30: v. 18. at han mild är / 2. Chron. 5: v. 13. Psal.
106. v. 1. & 118: v. 1 28. Est bonus essentialiter, perfectissime, infinite,
independenter & originaliter; ab eo enim omne bonum provenit. I.
Tm. 6. v. 16, 17. Jac. 1. v. 17. At HENREN Zebaoth så godh är / och
gör ju altidh wäl i Ewighet. Jer. 33: v. 11. ad omnes se extendit
Hiob. 25: v. 3. Psal. 36: v. 7. & 145: v. 7, 8, 9. Matth. 5: v. 45. impi-
mis vero erga pios & timentes ipsum declarat immensam suam boni-
tatem, Psal 73: v. 1. טוב יְהוָה. Atqui bonus est Deus, adde Psal. 52: v.
10. & 86. v. 5. Thren. 3: v. 25. ubi in Hebr. idem vocabulum: NB Esdr.
8: v. 22-til thit båsta. Ac ob id ab iis reverendus 2. Chron. 7: v. 3.
I Pet. 2: v. 2, 3. laudandus I. Chron. 17: v. 34. Psal. 100: v. 3, 4. & 135:
v. 3. & 136. I. seqq. Inque eum confidant Psal. 34: v. 9. ut hic doce-
tur; nam per bonitatem suam nos instituit Psal. 25: v. 8. & 1. 9: v. 68. pec-
cata nostra nobis remittit. Psal. 25: v. 7. & 51: v. 3. & salutem nostram
perficit, 2 Thess. 1: v. 11.

II. A refugio ad eum tutissimo; Och ett fästse i nödenes tådh.
Deus est perfectissime bonus, ita & excellentissime fortis, Jos. 22: v. 22.
Hiob. 12: v. 13. & hic Nabum 1: v. 3. seqq. Ecclesiæ suæ & piis, for-
titudo est, Nehem. 8: v. 10. Psal. 81: v. 2. & 84: v. 6. Esaj. 30: v. 15. Zach.
12. v. 5. 6. hinc dicit h. l. Propheta, robur est Deus, tempore angustiæ:
sic celebratur sæpe a sperantibus in eum, Exod. 15: v. 2. 2. Sam. 22: v. 40.
Psal. 28: v. 7, 8. & 43: v. 2. Esaj. 12: v. 2. & ut h. l. Starchheet i Nödh
Psal. 37: v. 39. starcheez Klippa Psal. 62: v. 8. starcheez Verömmelse
Psal. 89: v. 18. NB. Esaj. 25: v. 4. & 45: v. 24. in versione autem Lu-
theri, vessel quam sequitur nostra, sumitur Metaphora a munimento vel
arce fortissima, quo in tempore belli vel inundationis, aliove periculo,
confugere solent homines. Eleganti hac similitudine delectatur Spiritus
S. & frequenter ejusmodi nominibus DEUM appellat. Sic habuimus
Prov. 18: v. 10. fast Slott/ item Psal. 61: v. 4. starchet Torn NB Syr. 34:
v. 19. huc refer quod sæpius vocatur Klippa Deut. 32: v. 4. Psal. 62: v.
8. Esaj. 26: v. 4. Borg. 2. Sam. 22: v. 2. Psal. 31: v. 3, 4. & 71: v. 3. &

91: v. 2. & 144: v. 2. item *Ezchiel*: *Psal.* 57: v. 2. & 143: v. 9. *turris Salutis* in Hebr. 2: *Sam.* 22: v. 51. & quidem ut Propheta hic, i nōdēnes tūdh̄ scilicet cum salvatio & liberatio maxime est necessaria, & nullatenus aliunde haberi potest, *Psal.* 59: v. 17. *Jer.* 16: v. 19. *Conf.* *Jerem.* 14: v. 8. Jucundi autem est collatio hujus loci cum *Joël.* 3: v. 16-17. ibi enim est Prophétia de tempore & felicitate Nov. Test ac elegantissima convenientia cum Téxtu nostro, ut nobis per Iesum sit tutissimum ad Deum sit refugium, *Eph.* 2: v. 18. *Heb.* 4: v. 16. & 6: v. 18.

III. *Ab indeſinenti de piis cum.* Och lánnier them som tröſta vp-
på honom: ubi (1) quid a parte hominum requiritur: *veni in Dēum fiducia, tröſta ic.* Et sic omne quod ad veram fidem spectat, includitur, *Ephes.* 3: v. 12. & omne quod ex fide viva fluit, innuitur: nam qui sic in eum per Christum confidunt, sunt justi & in pace cum Deo. *Rom.* 5: v. 1, 2. Inde gaudium in Deo *Psal.* 5: v. 11. & 64: v. 11. protectio a Deo *Psal.* 16: v. 1. & 36: v. 8. tanquam sub scuto: *Psal.* 144: v. 2. *Prov.* 30: v. 5. auxilium *Psal.* 37: v. 40. & omne bonum *Psal.* 31: v. 10. & 34: v. 23. hinc beati prædicantur *Psal.* 2: v. 12. & 34: v. 9. (2) Quid Deus agat; HÆREN lánnier: quod non tam capiendum, de omnisciencia Dei, quā res omnes novit. *Actor.* 15: v. 18. etiam actiones malorum *Apoc.* 3: v. 15 sed de cognitione conjuncta cum amore & speciali cura, 2: *Sam.* 7: v. 20. *Psal.* 1: v. 6. *Jer.* 1: v. 6. 1. *Cor.* 8: v. 3. *Gal.* 4: v. 9. NB. 2 *Tim.* 2: v. 19. hinc ejusmodi cognosci; exponitur persistitia Nådh̄. *Exod.* 33: v. 12, 17. sunt itaque semper in gratia Dei in eum spe-rantes: *Psal.* 84: v. 12, 13. ut cum hic præcedit de angustia, & sequitur de Deo cognoscente, idem est quod David Dicit tu lánnier mina Sidi i nōdene! *Psal.* 31: v. 8.

Uſus Cum jam ultimo hoc die pœnitentiali, conſolatorii ejusmo-di textus proponuntur, pia est intenſio S. R. Majestatis ut tales jam, post actus relipſentiae Deo gratos, in Deum concipiamus fiduciam; quia bonus est, omnia bona ab eo speremus, *Psal.* 10: v. 8. seqq. quia robur nostrum est & munimentum, ad eum configiamus nō omni adverſitate. *Psal.* 46: v. 2. & cum in Deum confidimus Eumque recte co-gnoscimus, feliciter ab eo quoque cognoscemur. *Psal.* 9: v. 14, 15, 16. *Vot.* & *Conclusio ex Ephes.* 1: v. 16, 17, 18, 19.

CONCIO II.

Pamſc. *Psal.* 90: v. 13. duo hic rogat Moses (1) benignum DEi expectum. HÆRE wändt sich til ob igm. revertere O Domine: post iram

644
iram v. 7, 8, 15. faciem placatam ad nos convette, ipsoque opere
te benignum exhibe, Exod. 32: v. 12, Psal. 6: v. 5. & 80: v. 15 20. Us-
que quo? scilicet nos miseris aversa facie, vel negligis vel conte-
mnis? est interrogatio conquerentium, ut Psal. 13: v. 2, 3. & 74: v. 10, 11.
& 79: v. 5. & 80: v. 5. (2) Clementem DEi affectum: Och war tinom
Eincrom nadeligh. Et pœnitent te super servos tuos. non quod in DEO
aliqua sit mutatio, sed quod is re ipsa se quasi alium exhibeat, dum post
plagas iterum condonat & bene facit, Exod. 32: v. 14. 2. Sam. 24. v. 16,
Psal. 106: v. 45. Jer. 18: v. 7. 8. & 26: v. 13, 19. Joël. 2. v. 13. Jon. 3: v. 10.
Servos DEi, se vocant, quoniam ab eo creati, redempti, legibus cultus-
que facri institutione ornati, illi servire cupiebant. Luc. 1: v. 74. 75.
Utque sic eo magis Deum ad misericordiam permovereant Psal. 79: v.
10. & 89. v. 51. Pariter in textu: Wändt tigh war nadeligh. sin Ei-
nare. &c.

TEXTUS Psal. 86: v. 15, 16.

Exord. Jerem. 24: v. 5. 6. 7. post visionem v. 1, 2. & respcionem
Prophetæ ad verba Dei: Quid vides? v. 4. sequitur Dei beni-
gnus judicium & gratiosa promissio, de captivis abductis in Baby-
loniam, per pœnitentiam se ad eum convertentibus. Pollicetur se velle
eos nadeligen vptaga. Agnoscam eos in bonum. Nehem. 13: v. 31. nadelig-
liga see til them (ponam oculos meos super eos in bonum. Sic Jerem. 39: v.
12. Rania hans Håstal & 40: v. 4. wetta titt basta) de DEO i Reg. 2:
v. 29. Psal. 32: v. 8. skal läta them komma hitt i éandet igen. Jerem.
29: v. 10 14. Upbyggia och icke ned i slå Ier. 31: v. 4, 38. Plantera och
icke upryckial Ierem. 3: v. 28. & 32: v. 41. & 42: v. 10. gifwa dhem Hier-
ta til at kåtta migh! Ierem. 32: v. 39. Deut. 30: v. 6. Ezech. II: v. 19.
skola wara mitt Folc! Ierem. 30: v. 22; & 31: v. 33. & 32: v. 38. iagh-
theras Gådh. Gen. 17: v. 7. Lev. 26: v. 12. 2. Cor. 6: v. 18. af ale
Hittera wända sikh til migh Deut. 4: v. 29. &c Hoc ipsum est quod im-
plorat David in textu, qui per singula fere verba congruit cum hoc
dicto Propheticō. Sed cum mense hoc & sequenti apud nos, si non
ficus, tamen alii fructus maturescunt & colliguntur. Hæc visio nos ex-
citet ut simus fructus boni Esaj. 6: v. 3. Psal. 92 v. 14. seqq. NB Matth.
3: v. 10. & 7: v. 16. seqq. de inutilium fructuum malo, vid. Ierem. 14: v.
8, 9. Cum itaque jam per Dei gratiam solennes hujus anni dies pre-
cum & pœnitentiales finimus, videamus quam sit hic textus.

Efficacissima obsignatio devotionis pœnitentialis.

Votum